

Saulėta, dieną 80° naktį 65.
Saulė teka 5:33, leidžiasi 8:2

VOL LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Pirmadienis, liepos-July 22 d., 1974 m.

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

Kaina 15c

171

TURKIJOS KARO ŽYGIS KIPRO SALOJE

BOLŠEVIKINĖ SAŽINĖS "LAISVĖ"

1973 m. lapkričio 19 d. vakare saugumiečiai pradėjo krėsti kauniečio N. butą (Barsausko g. Nr. 9). Kratos metu rasta: 280 kg. šrifto ruošiamai knygai "Jaunuolio pasaulėžiūra" ir maldaknygei "Aukštyn širdis", du lagaminai su literatūra, namų gamybė spaustuvėlė, P. Petronio fėlcerio diplomas ir teisės vairoto mopedas. Saugumiečiai šeiminkui liepė spausdinti, o jie fotografavo. Po kratos prasidėjo tardymas.

1973 lapkričio 20 saugumo darbuotojas majoras Eismuntas padarė kartą pas Juozą Tarnauską, gyvenantį Kaune, TSRS 50-čio g. 12, bt. 28. Buvo iškrestas butas, sandėliukas ir darbo vieta gamykloje "Ragutis". Kratos metu paimta: religinės knygos: "Liturgika", "Jaunuolio kovos", "Jaunos sielos religinis auklėjimas", eilėraščių, užrašų knygtė, lapas popieriaus su spalvų geltona, žalia ir raudona deriniu, kelios maldaknygės "Jėzus ir aš" ir kt.

1973 lapkričio 20 krata buvo padaryta pas N., gyvenantį Kaune, Biliūno alėja 67, bt. 8. Kratos metu paimta tūkstantis dar neįrašytų maldaknygių "Aukštyn širdis", du rietimai dermantino ir apipustymo priemonė. Buto šeiminkas lapkričio 20 ir 21 tardė majoras Glušovas. Gruodžio mėnesį jis buvo iškviestas į Vilniaus saugumą pas tardytoją Markevičių.

1973 lapkričio 21 saugumiečiai padarė krata pas Mariją Vilkuotę, gyvenančią Kaune, XIV Kranto g. 23. Kratoje dalyvavo kvietiniai: P. Vilkas ir Grajauskas. Kratos metu paimtas lagaminas su knygomis ir įvairiais popieriais.

1973 lapkričio 20 nuo ankstyvo ryto saugumiečiai pradėjo krėsti Jono Gudelių butą (Kaunas, Vyšnių g. 5). Per penkis valandas krėtėjai peržiūrėjo butą, palėpę, sandėliukus. Ieškojo "ginklų". Kratos metu paimta religinė literatūra, užrašai, "LKB Kronika". Po kratos šeiminkas buvo tardytas Kauno ir Vilniaus saugumo būstinėse.

1974 sausio 18 tardymui į Vilniaus Saugumo komitetą buvo iškviestas Virgilijus Jaugelis. Tardytojas Lazarevičius norėjo sužinoti, iš kokio asmens Virgilijus gavo krepšį su rotatoriaus vaškuotėmis. V. Jaugelis paaiškino, kad, jo manymu, padaryta krata yra nusikaltimas, nes Konstitucija garantuojanti spaudos laisvę. Patys krėtėjai — nusikaltėliai. Dėl šios priežasties atsisakęs kalbėti. Vienas iš tardytojų pareiškė nuomonę, kad reiktų V. Jaugelį nugabenti į psichiatrinę ligoninę ir patikrinti sveikatą.

Sekandą dieną V. Jaugelis vėl buvo tardomas. Klausinėje, ar Virgilijus pažįstas Petronį, Pluiurą, kun. Zdebskį ir kt. asmenis.

Buvo paimti pirštų atspaudai ir rašysenos pavyzdžiai. Vasario 25 į Vilniaus Saugumo komitetą buvo iškviestas kun. J. Buliauskas, tačiau į tardytojo klausimus neatsakinėjo, motyvuodamas, kad jie neturi teisės jį tardyti dėl religinių dalykų.

1974 sausio mėn. Arimantas Raškinis (techninių mokslų kandidatas) buvo iškviestas į Vilniaus saugumą tardymui. Jo žmona Danutė Raškinienė (fizikos-matematikos mokslų kandidatė) dirba Vilniaus V. Kapsuko Universitete, Kauno vakariname fizikos-matematikos fakultete vyr. dėstytoja. Jiems grasinama, kad ateityje dėl re-

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Senatorius Edward Kennedy ragina gynybos departamentą priimti į karines akademijas ir moteris. Prekybos laivynas jau atidarė duris merginoms, tą patį galėtų padaryti Pakrančių Sargybos ir kitos akademijos, neišskiriant ir West Pointo, rašo Kennedy.

NEW YORKAS. — Arkivyskupas Makarios, nuverstas Kipro prezidentas, penktadienį pasakė kalbą JT Saugumo Taryboje, reikalaujamas, kad Graikija atšauktų savo karius iš Kipro salos. Jis kaltino Graikijos karinę chuntą sulaužius Kipro nepriklausomybę ir išplėtus karinę diktatūrą, perkeltą į Kiprą. Makarios pasirodymas Saugumo Taryboje yra istorinis, nes taryba paprastai neišklausė nuverstų ar pašalintų valstybių galvų.

DECATUR, Ill. — Geležinkelio vagono su propano dujomis sprogdimas ir gaisras jau atnešė mirtį dviem geležinkelio darbininkams. Penktadienį sprogdimas padarė milijonus nuostolių traukinių vagonams ir namams net už trijų mylių, sužeista 130 žmonių.

MANILA. — Pasaulio gražuolės rinkimus šeštadienį laimėjo Ispanijos gražuolė, 20 m. Amparo Munoz. Antroje vietoje liko Valijos gražuolė, toliau: Suomijos, Kolumbijos ir Arubos atstovės.

ČIKAGA. — Streikavę cemento sunkvežimių vairuotojai nutarė užbaigti streiką ir pirmadienį sugrįžti į darbą. Dėl streiko buvo sustojusi statyba ir kelių remonto darbai.

liginių įsitikinimų neteksia darbo.

1974 Pelenų dieną į Vilniaus Saugumo komitetą buvo iškviestas tardymui kun. J. Zdebskis. Saugumiečių nuomone jis esąs "generolas", atseit, vadovaujas antitarybinei veiklai. Tardymas tęsėsi iki sekančios dienos vakaro.

Vilniaus Saugumo komitete dar buvo tardoma daug asmenų, kaip antai: K. Tarutis, A. Pluiurienė, N. Stašaitytė ir kt. Saugumiečiams labiausiai rūpi pažintys su suimtaisiais ir kt. asmenimis.

Apie suimtųjų P. Pluiros, P. Petronio, J. Stašaičio ir kt. tardymą žinių nėra. Vienas saugumietis išsitaręs, kad tardymas užtruks apie metus laiko, nes "dabar esanti tokia mada". Apie dabartines tardymo sąlygas vienas kalbino taip išsitarė: "Jeigu palyginti 1958 metų tardymą su dabartiniu, tai jis skiriasi, kaip dangus nuo pragaro".

Lietuvos tikintieji, negalėdami fiziškai palengvinti suimtųjų vargų, juos kasdien lydi savo malda.

Plačiai kalbama, kad tardymo metu kai kurie asmenys bandomi užverbuoti saugumo agentais. (E)

Kipro salos sukilimo nuverstas prezidentas arkivyskupas Makarios. Jis gimė 1913 m. neturtingoje piemens šeimoje. Valdė Kipro salą 15 metų. Ankščiau buvęs karistas salos sujungimo su Graikija šalininkas, paskutiniu metu jis pasisakė už nepriklausomą Kiprą.

ISPANIJOS FRANCO SUNKIAI SERGA, PERDAVĖ PAREIGAS PRINCUI JUANUI

MADRIDAS. — Ispanijos generalisimas Francisco Franco, kuris praėjusią savaitę buvo skelbiamas sveikstančiu po kojos gyslos užsikimšimo, penktadienį pradėjo kraujuoti skilvyje ir viduriuose. Gydytojai paskelbė, kad Franco sunkiai serga. Tuoju prie jo lovos ligoninėje susirinko vyriausybės nariai ir 36 m. princas Juan Carlos, numatytas būti Franco įpėdiniu. Franco pasirašė dekretą, pasiremdamas Ispanijos konstitucijos 11 straipsniu, kuris sako: "Valstybės galvą išvykus iš valstybės teritorijos ar susirgus, jo pareigas perima Ispanijos princas".

Generolas Franco paėmė valdžią prieš 35 metus, po kruvino civilinio karo. Nors jo režimas buvo demokratinis valstybių smerkiamas, Ispanija per tą laiką gyveno taikioje, nors ir vienos partijos sistemoje, darydama ekonominę pažangą, atsisakydama po karo griuvėsių.

Juan Carlos de Bourbon y Bourbon yra gražios išvaizdos, gerai išauklėtas ir malonus vyras, paties Franco parinktas būti Ispanijos karaliumi. Princas moka gerai penkis kalbas, su savo graike žmoga kalbasi angliskai, o su trim vaikais — ispaniskai. Jis mėgsta sportą, yra geras raitelis, polo žaidėjas, turi karatės "juodąjį diržą", atstovavo Ispanijai Olimpiadoje būriavimo sporte. Jis yra paskutinio Ispanijos karaliaus Alfonso XIII-jo

vaikaitis. Princas studijavo istoriją, jis tarnavo visose ginklų rūšyse Ispanijos kariuomenėje, turi generolo laipsnį ir skraido helikopteriu.

Franco sveikatos pablogėjimas buvo siurprizas ispanams, kurie prieš kelias dienas girdėjo apie jo pasveikimą nuo flebito. Franco yra 81 m. ir tokiame amžiuje bet kokia liga yra pavojinga.

MASKVA. — Sovietų raketų specialistas, viešai mažai minimas Vladimir Čelomej, 59 m., įtrauktas į Aukščiausiąją Tarybą. Ankščiau tą vietą turėjo raketų inžinierius Michail Jangel, miręs 1971 m. Spėjama, kad Čelomej vadovauja sovietų erdvės tyrinėjimų programai.

Kipro sala su didesniais miestais ir graikų bei turkų apgyventomis sritimis. Saloje yra 650,000 gyventojų, kurių 80 nuosimčių sudaro graikai, o kita dalį turkai ir armėnai. Kampe parodyta Kipro padėtis santykyje su kaimyninėmis valstybėmis.

Pavykęs Pavergtųjų Tautų paradas

ČIKAGA. — Šeštadienį Čikagos miesto centre įvyko įspūdingas Pavergtųjų Tautų paradas, kuriame dalyvavo ir grupė lietuvių. Gatvėje matėsi daug tautinių drabužių pasipuošusių įvairių tautybių atstovų. Platformose buvo parodyta Berlyno gėdos siena su kruvinu piaušu ir spygliuota viela, ant kurios matėsi žmogaus drabužių likučiai. Ar tai detante? — klausė plakatas.

Eisenroje matėsi Solženicino aprašytas Gulago Archipelagas — jo darbo stovyklų žemėlapis, ant kurio buvo parašyta: "Šios sovietų vergų stovyklos kaltina pasaulio sąžinę, kuri tylėjo".

Illinois gubernatorius Dan Walker buvo irgi paskelbęs liepos 15-21 d. Pavergtųjų Tautų Savaitę.

Neleis parduoti policijos aparatų

WASHINGTONAS. — Amerikos vyriausybė, po kritikos spaudoje ir kongrese nutarė suvaržyti policijos darbo priemonių, įvairių aparatų, dujų, klasiškavimų kortelių pardavinėjimą užsienioose. Visos įmonės, norinčios panašius aparatus parduoti, turės gauti prekybos departamento leidimą, kuris, sekretoriaus Fredericko Dento žodžiais, bus sunkiai duodamas, ypač komunistų kraštams.

Paaiškėjus, kad Amerikos įmonės planuoja siųsti į Sovietų Sąjungą savo policijos įrengimų pavyzdžius ir juos ten parduoti, daug kas kongrese pradėjo kritikuoti tokį sumanymą, nes tada komunistinei diktatūrai būtų dar lengviau šnipinėti savo piliečius, juos sekti ir kontroliuoti. Tuo pačiu Amerika prisidėtų prie tų diktatūrų stiprinimo.

Italijos unijos ruošia streikus

ROMA. — Italijos darbo unijos nutarė ateinantį trečiadienį praversti daug trumpalaikių streikų, kurie apims visų miestų ir įvairių pramonės šakų įmones. Geležinkelio darbininkai vakar keturiom valandom buvo sustabdę darbą. Jie reikalauja geležinkelio pagerinimo.

Unijų vadai nusprendė priešintis vyriausybės paskelbtai taupymo ir susivaržymo programai, nes, jų nuomone, ta programa ne tiek paliečia turtinguosius italus, kiek vargšus darbininkus.

MASKVA. — Sovietų saugumiečiai suėmė žydą mokslininką Aleksandrą Voronėlį. Jo bute daryta krata tęsėsi 8 valandas. Fizikas Voronelis buvo vienas tų mokslininkų, kurie organizavo tarptautinį mokslo seminara, kuris sovietų valdžios buvo uždraustas, kaip "provokacija". Žydai mokslininkai tvirtina, kad juos atleisus iš darbų, jie turi privačiai palaikyti ryšius su mokslo bendruomene, nes kitaip atsiliks savo specialybe.

GRAIKIJA PASKELBĖ MOBILIZACIJĄ SUTRAUKĖ TANKUS PRIE TURKIJOS

NICOSIA. — Šeštadienį Turkijos karo laivynas, aviacija puolė Kipro salą. Laivams apšaudant pakrantes, Kyrenijos apylinkėse išsikėlė turkų kareiviai. Parašutinininkai buvo numesti netoli Kipro sostinės aerodromo, o helikopteriai atnešė turkų kareivius į patį Nicosijos miestą, į turkų apgyventą rajoną. Vakar Turkija skelbė, kad sostinė Nicosija jau turkų rankose. Graikija tuoj paskelbė mobilizaciją ir pradėjo siųsti kariuomenę į Turkijos pasienį. Sovietų Sąjunga paskelbė aliarmą septyniuose parašutinininkų divizionuose, nors Tass agentūra šią Vakarų žvalgybos žinią vėliau paneigė.

Tolima tikrovė apie Sov. Rusiją

"The Christian Science Monitor" gegužės 15 laidoje įdėjo Reuterio žinią iš Maskvos apie Simą Kudirką, jo motinos pastangas atgauti JAV pilietybę ir Sovietų valdžios jai daromas kliūtis pasiekti JAV ambasadą Maskvoje, kur jos laukia pilietybės dokumentai.

Tas pats "Christian Science Monitor" gegužės 16 d. laidoje įdėjo savo skaitytojo(s) (pavardė nenurodyta) laišką pavadinimu: "What we know about the Soviet Union is... far from the real thing". Laiško autorius mini iš Lietuvos atvykusio tūlo Jono Kreivėno nusitebėjimą, kad amerikiečiai vis dar važinėja automobiliais, nes jiems Lietuvoje būvę sakoma, kad čia trūksta benzino ir žmonės visi važinėja dviračiais ir gyvena prie žvakių šviesos. Toliau autorius pastebi, kad tie JAV parlamentarai, kurie mano, kad derybose su Sovietų Sąjunga jie turi reikalo su sau lygiu partneriu, labai klysta. Ekonominis gyvenimas tokioje Lietuvoje ir šiandien dar primena ankstyvius pokarinius laikus Europoje su prekių stoka, juodąja rinka ir šlykščia būtinybe naudotis "protekcija", "draugų" pagalba ir kyšiais, nei nori gauti kasdieninio vartojimo prekes.

Moterys dar ir šiandien ilgai prastovi eilėse vienodiems plastikiniams sandalams gauti, kuriuos perka nemieruodamos, laimingos, kad gauna — netik, galima bus parduoti. Ir tai vyksta ne kokiame nors Sovietijos užkampyje, bet Lietuvoje, kuri visoje Sov. Sąjungoje yra žinoma, kaip "Mažoji Amerika".

Net ir rusiškai kalbą turintai tegali susidaryti šioji tokį vaizdą tik apie rusus ir Rusiją, kurią apjuosia nerusiškų tautų "virtinė" ir kurių žmonės nekalbės atvirai, jei ji juos prašnekama rusiškai. Religija suvaržyta, bet pasipriešinimas didėjas — įrodymas, kad ir tokia Lietuvos Katalikų Bažnyčia Kronika. Sovietai priskiria sau nerusiškų tautų atstovų laimėjimus: 1970 m. fotonuotraukų parodoje JAV kritikai atžymėjo kai kuriuos darbus, priskirdami juos rusams, tuo tarpu kai tai būvę lietuvių darbai. Tas pat atsitinka sporto varžybose ir pan.

SIDONAS. — Libano žiniomis, paskutiniame Izraelio kareivių puolime buvo susprogdinti trys namai, be to, izraelitai paėmė į nelaisvę du vyrus, kuriuos kaltino bendradarbiavimu su palestiniečiais teroristais.

ČIKAGA. — Illinois valstybinė loterija prasidės šio mėnesio gale. Bilietai bus pradėti parduoti liepos 30 d. Pirmas laimėdųjų traukimas bus rugpjūčio 8 d.

Amerikos karo laivai iš Kretos salos plaukia į Kiprą, jei reikėtų išvežti iš Kipro ten gyvenančius amerikiečius ir užkliuvusius turistus.

Kipro graikai kelis kart pasaukė per radiją visus vyrus į karą, paleisdami iš kalėjimo net ir kalinius, kurie buvo suimti po perversmo. "Turkai vėl mindo mūsų tėvynės žemę, gresia mūsų laisvė. Ginkimės!" — skelbia graikų atsisaukimas.

Diplomatiniai žygiai sustabdė karo veiksmus nedavė vaisių. Paskretorius Joseph Sisco atvyko į Turkiją penktadienio naktį, tačiau jam nepavyko sustabdyti turkų. Jungtinių Tautų taikos kariuomenės vadai Kipre bandė skelbti karo pailaubas, tačiau niekas jų neklausė. Britų bazėms apsaugoti britų laivai išleisti daugiau kareivių, tačiau jie ir kovas nesikiša.

Turkijos žygiai prasidėjus, sekretorius Kissingeris greit susirio su prezidentu Nixonu ir Britanijos užsienio reikalų ministru. Valstybės departamentas kritikavo Turkijos žygį, tačiau smerkė ir Graikiją, kurios veiksmas davė šiam puolimui pagrindą.

Kipro graikai ir vietiniai turkai vėl kovoja, ką jie darė per šimtus metų. Turkijos premjeras, paskelbęs apie "taikos žygį", tvirtino, kad Turkija turi pilną teisę įsikurti į Kipro reikalus. Graikijos prezidentas Giziškis, paskelbęs mobilizaciją, pareiškė, kad Graikija neturi pikty intencijų prieš Turkiją, tačiau šiai pradėjus puolimą, graikai turi gintis.

Jei diplomatinis spaudimas nieko nepadės, Graikija gali pradėti invaziją Turkijoje šiandien ar rytoj, kada mobilizacija bus užbaigta.

Sekretorius Kissingeris pareiškė, kad Graikija ir Turkija negaus Amerikos ginklų, kol pasibaigs šis konfliktas. Kissingeris pridėjo, kad Amerika palaiko šioje konfliktė glaudžius kontaktus su sovietais. Šiandien Kissingeris susitiks su Makarios.

Pasirašė santykių užmezgimo sutartį

BONA. — Vakarų Vokietija ir Čekoslovakija formaliai atnaujino diplomatinius ryšius. Vokietijos užsienio reikalų ministras Hans Dietrich Genscher ir Čekoslovakijos — Bohuslav Choupekas pasirašė susitarimą ir nepulimo pakta.

Santykių atnaujinimas įvyko 36 metai po Muencheno pakto, kuriame Vokietija buvo gavusi Vakarų Europos pritarimą užimti dalį Čekoslovakijos. Po anos sutarties 1938 m. Muenchene pasirašymo britų premjeras Chamberlainas kalbėjo apie "pastovią taiką". Jo pavardė liko nuolaidų ir kitų šalių pardavinėjimo simboliu.

Paštininkai moka dirbti ir bendrauti

Buvę Lietuvos paštininkai liepos 7 d. atšventė savo vasarinę tradicinę subūvimą-gegužinę, kuri įvyko Marquette Parke prie įvykdo, gražių medžių pavėsyje, kurie maloniai atvėsusius galvino esant karštai dienai.

Dalyvių susirinko virš 100 asmenų, kurie jautėsi lyg vienos šeimos nariai, o tas ir sudarė jaukią nuotaiką ir artimą ryšį. Gi esant tokiai teigiamai aplinkai, mėsos mėsai gėdosi tolimų "daržų", nes ir čia vietoje norint galima smagiai ir naudingai praleisti laiką.

Pobūvio dalyvius LPS-gos pirmininkas J. Tijiūnas pasveikino ir savo žodyje apibūdino šio subūvimo reikšmę bei tikslą. Paštininkai, pamiršus savo kasdienius rūpesčius, atgyti kūnui dvasios paštininkų nuosirdžioje aplinkoje. Po to, visus pakvietė vaisiams prie gausiai apkrūtytų valgių stalo.

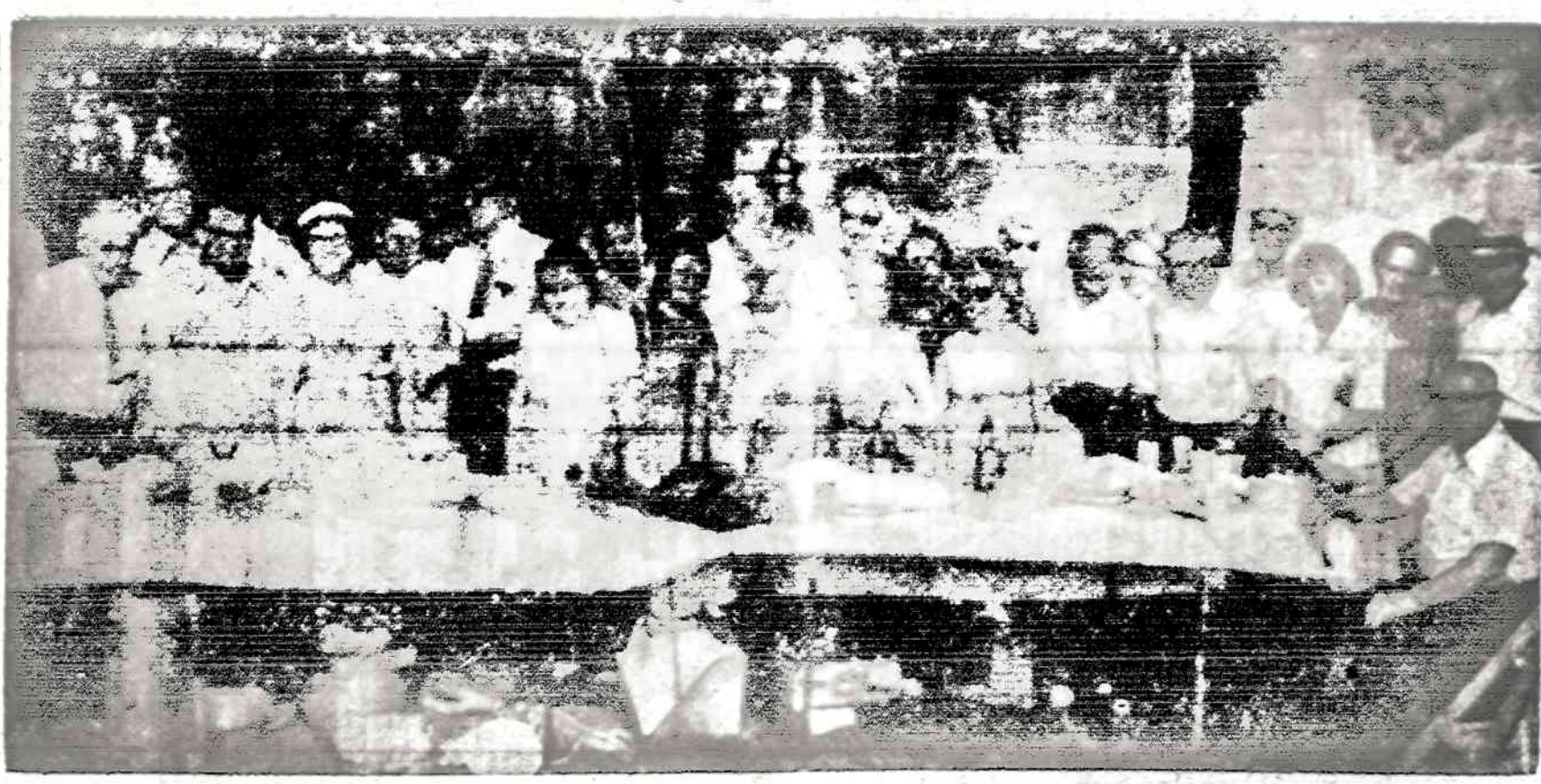
Žinoma, du kartą prašyti nereikėjo, nes lietuviški kopūstai ir dešros kėlė visų apetitą, o šaltį lengvi gerimėliai viliojo numarinti troškulį. Už valgių pagaminimą ir kitais darbais pasirūpinimą tenka atiduoti didelę padėką ponams K. K. Repšiams.

Toliau sekė meninė dalis, kuri buvo atlikta pačių paštininkų. Labai vykusiai padainuota tai dienos parašyti kupletai-dainos, kurias pravedė buvęs Ame-

rikos paštininkas p. N. Kulys. Gi visiems dalyviams įsijungus į dainas, nuotaika kilo ir susidarė tikras dainininkų "ansamblis". Viena iš būdingesnių dainų-kupletų "Paštininkų balsas" čia paminėsiu.

Šios tradicinės gegužinės dieneleje, / paštininkų susirinko tikrai saujalė. / Trulia... paštininkų susirinko tikrai saujalė. Vieni praturtėjo, kiti išmandrėjo, / todėl pas mus jie ir neatėjo. Trulia... / Tad pagalvokim ką gi daryti, / kad paštininkų vienybę toliau išlaikyti? / Trulia... Bet neusiminkim, mes dar gyvuosim, / jei draugiškai ranką viens kitam paduosim. / Trulia... Draugija profesorių gerai mus vertina, / Savo nariams paštininką imituoti skatina. / Trulia... Tas tik rodo, kad esame daug ko verti, / todėl šiandien drąsiai galim išgerti. / Trulia... / Tad baigdami šią dainelę dainuoti, nepamirškime kitais metais vėl suvažiuoti. Trulia...

Kadangi paštininkai yra sąmoningai drausmingi ir principiniai pripažįsta bei gerbia savo buvusius viršininkus, tai maloniai sutiko atsiųstą sveikinimą LPS-gos garbės pirmininko ir buvusio Pašto Y-bos direktoriaus. Labai vykusiai padainuota tai dienos parašyti kupletai-dainos, kurias pravedė buvęs Ame-

Buvusių Lietuvos paštininkų piknikas

mas už sveikinimus nuosirdžiai dėkojo smarkiu plojimu.

Šiuo metu s-gos didžiausias rūpestis išleisti paštininkų atsiminimų antrąjį tomą. Medžiaga, kurios dar daug trūksta, renkami ir prašoma visų nedelsiant rašyti savus atsiminimus. Taip pat pageidaujama turimam paštininkų albumui nuotraukų iš patino gyvenimo, kuris ne tik ateičiai bus svarbus palikimas, bet ir šiandien yra įdomus pažiūrėti ir rasti sau pažįstamų veidų bei vietovių.

Turimomis žiniomis patirta, kad ir ilgo tomo redakcinė komisija sutiko leisti buvęs Klaipėdos pašto v-kas inž. M. Aukštuolis, kuris yra kelių knygų autorius ir žinomas spaudos žmogus. Tenka tik papsidžiaugti, kad paštininkai, nežinint turėtų aukštų pareigų, būriasi gražiam ir naudingam darbui. Tai įrodymas, kad paštininkai norėjo ir mokojo dirbti ne tik Lietuvoje, bet ir būdami svetur moka gražiai pasirodyti. Neveltui tenka pasidžiaugti, kad Lietuvoje paštas veikia visais atžvilgiais pavydingiau ir geriau nei kitur. Ir be to, paštas valstybei kasmet duoda pelno vidutiniškai po 2 milijonus litų.

Sakoma, kad ir gražiausias sapnas turi baigtis, tad ir dalyviams besidairant aktualiomis mintimis bei prisiminimais, nelaukta prabėgo graži dienos popietė, o saulei sėdant žemyn, teko susirinkusiems atsisveikinti palinkint vieni kitiems geros sėkmės. Išvadoje, naudinga ir gražu, kai eilinis pasisvečiavimas turi ir kultūringumo atspalvį.

Smuikininkas Igor Berukštis yra lietuvių kilmės

Per pasaulio spaudą neseniai nuskambėjo, kad prieš dešimt metų iš Maskvos pabėgęs smuikininkas basistas Igor Berukštis paskelbė bado streiką, reikalaujamas išleisti jo Maskvoje pasilikusią žmoną su dukterimi.

Neabejotina lietuviška pavardė atkreipė dėmesį į jo galimą lietuvišką kilmę.

Vos atvykęs į JAV-bes 1965 metais Igor Berukštis lankėsi Lietuvos Generaliniame Konsulate New Yorke, prašydamas padėti surasti jo giminačius JAV-bėse, su kuriais jo senelis susirašinėjęs dar Antr. Pasaulinio karo metu. Jis pasisakė gimęs Maskvoje 1933 metais sausio 16 d., sūnus Sergėjaus Berukščio. Jo senelis buvęs dantų gydytojas Kazimieras Berukštis, kilęs iš Rumšiškių, į Maskvą nusikėlęs dar prieš Pirmąjį Pasaulinį karą, kame vertėsi dantų gydytojo praktika. Senelis Kazimieras buvo vedęs rusę, kaip ir jo sūnus Sergėjus, Igorio Berukščio tėvas.

Nors Igor Berukštis lietuviškai ir nemoka, bet jo lietuviška kilmė traukia jį prie lietuvių. Po Lietuvos okupacijos Maskvoje atsiradę lietuvių studentų, su kuriais jis užmezgė ryšius ir draugavęs, bet lietuviškai pramokti nepajėgęs.

Paskelbus spaudoje giminių paieškojimą atsiliepė Bethlehem. Pa. gyvenanti Petro Berukščio našlė, pranešdama, kad jos vyras susirašinėdavęs su Maskvo-

HOT SPRINGS, ARKANSAS

Gyventojai ir miestai

Sena Hot Springs lankytoja p. K-nė sako, kad šios vietos žydėjimas jau praėjo... Prieš 30-40 metų buvo tada pastatyti, rinkinių žmonių, miestelis plėtėsi, augo. Visi centriniai gražesni pastatai buvo tada pastatyti. Centro gatvėmis nesivalkiojo valkatos. O dabar viskas pilkėja, kitaspalvių vis daugėja...

Čikagiečių pora iš Marquette parko (gyv. prie Kalifornijos ir 63-čios) pareiškė:

— Negalima pažinti tos pačios vietos (kalbėjo apie parką) prie pašto). Dar praėjusią vasarą buvo švaru, ramu ir jauku. O dabar net vidurdienyje įvairiaspalviai valkatos pastoja kelią... Ir tai ne vien iš... nežinia kur atvykusių tarpe. Girtuoklis paprastai dešimtuką arba lyg elgetą prie bažnyčios durų, atsėdęs kur ant laiptų, blaivų praeivį aploja...

Gi vieno Čikagoje gerai žinomo lietuvių tėvas J. K-y, įsikūręs prie pat verdančių verdenių, apibūdindamas vietinį lietuvišką gyvenimą su garsiomis verbalinėmis kovomis prie bažnyčios slėnksčio, banko durų ar kur kitur, papasakojo:

— Čikagoje žmonės susirinkimuose pasikalba, pasiginčija... Čia kitaip: susirinkime pasiginčija ir pasikoluoja, o kai namo išvažiuoja ir pamato kita puse gatvės einantį susirinkimo dalyvį, tai sustabdo mašiną, atidaro langą, vardu pašaukia, tik ne pavežti... Dar kartą aploja, apkoluoja ir, jei taip, tai ir apspaudo... Čia šitaip...

Todėl, sako, ne tik jis, bet ir daugiau žmonių, ypač turinčių koki rimtesnį užsiėmimą, vengia tokių... "Hot Springsiškų linksmy subūvimų" (žodžiai iš vienos labai optimistiškos korespondencijos).

Bet realistas ir aktyvus vyras Z. S-kas yra beveik visai priešingos nuomonės:

— Kelios persenusios centro gatvės ir būrelis, kad ir mūsų senelių, atitinkusių nuo tikrovės ir gyvenančių tik pletkais, vis dar sapnuojančių... visuomeniškos veiklos varžybas, priešingų frontus, lietuviškų bažnyčių ir namų statybas, dar neatstovauja šios vietos. Tikrais Hot Springs jaut... užmiestyje, kur neapsakomo grožio sveika gamta, nauji namai, lūksusiniai rūmai, moderniški moteliai...

Ir tu žodžių patvirtinimui, viena graži diena, pasisodinęs mane į mašiną gretą ten pat paguldyto automatinio šautuvo (mat, vyko į gamtą...) visą tai parodė. Pamačiau vaizdus ir sapne nespaučius: toliu toliau, kalnų kalnai ir kalneliai, ežerų vingiai ir miškų miškeliai be galo, be krašto, iki horizonto ir už jo melsvo rūko, lyg miraso vaizde, o žemai žemai pakalnėje, toks mažutis kaip vaikų žaislelis, Hot Springs centrs su visais jo... Labai kovingais ir iškalbingais garbintojais.

Ir pradėjo kauptis jau ne kasdieniški žodžiai:

je gyvenusiu dėde Kazimieru. Gavęs adresą Igoris nuvyko į Bethlehem, Pa., savo giminačių aplankyti. LGK.

Beširdis "sniegmogis"

Nepalio žinių agentūra praneša iš Katmandu, kad legendarinis "Sniegmogis", dar vadinamas "yeti" arba "baisusis" (Abominable) sniegmogis Centrinės Azijos kalnuose tikrai egzistuoja, ką jis savo kumščiu įrodė, perrenkdamas be sąmonės vieną nepalio merginą Everesto kalnynuose.

Merginai ganant gyvulius 14-000 pėdų aukštyje Himalajų kalnuose, Everesto pašlaitėse pabaisa užmėgė penkis jakus (ilgaragus bulius) ir ją pačią prirenkė be sąmonės. Jakus jis nugalabijęs rusukdamas jų sprandus.

Mergaitės nupaskojimu, "baisusis sniegmogis", vietinių kalniečių vadinamas "yeti", yra tik apie 4 ar 5 pėdų aukščio, apžėles juodais plaukais žemiau juostos ir rudais plaukais viršutinėje kū-

no dalyje. Turi storus stiprius pirštus su ilgais nagais ir priešinasi atakoms kulkėmis. Nors "yeti" vaikšto keturiomis, bet greitai paeina kai eina dviem kojom.

PER 94 METUS 294 AREŠTAI

Sacramento mieste, Kalifornijoje, gyvenantis Robert Simpson, ką tik atšventęs savo 94 metų amžiaus sukaktuves, skaičiuojamas sumušęs visus rekordus, kad per savo amžių buvo sumušęs 294 kartus, ne už kokias piktarystes, bet už tai, kad neatleisdamas piketuodavo valstijos kapitolių. Dėl jo buvo net specialūs piketus priimtūs, draudžiant piketuoti kapitolių, tačiau jokie biliai nei baudos neatbaidė Simpsoną nuo mėgiamo "sporto".

Vos iš arešto paleistas jis vėl tęsė savo "hobby". Prieš ką jis piketuoja, nepranešta.

DR. KAZYS GRINIUS ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazys Grinys Komitetas. Knygą galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant paštą, reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir mintys" tomą (neišrasta) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

DEDE SERNŲ GYVENIMO BRUOZAI

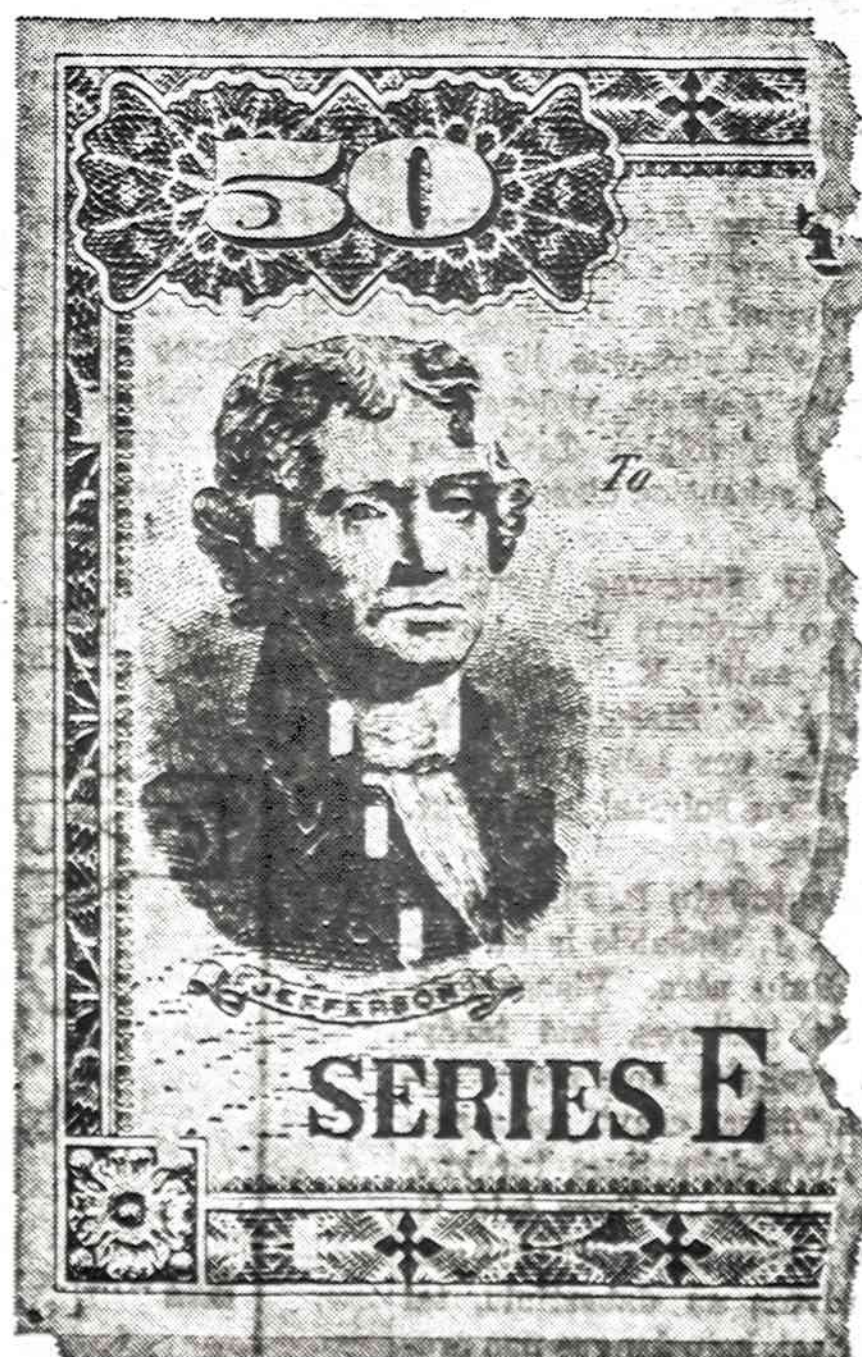
TRA GERIAUSIA DOVANA

vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis — Dėdė Serną as meniška pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo pasakojimų. Dabar jie gali pasiklausti gražiai surašytą Dėdės Serno gyvenimo. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasiklausti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai gaus žinių ar vasaros pasiskaitymams nu-pirkti Antano Ruko parašytą Vienišo žmogaus gyvenimą — Dėdės Serno gyvenimo bruožus. Jie pradijūs kviesti, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytoja Antano Ruko lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų lietuvių gyvenimu ir jų kietą ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Adomaitis — Serno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Ištartijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJENŲ ADMINISTRACIJOJE"

Steal me. Burn me. Throw me away. I'm still yours.

Once you bring me home, I'm yours forever. Even if I'm burned, Or lost, Or stolen. If you look for me and can't find me, just report it. And you'll get me back, as good as new. And remember: I'll never break your heart. Or leave you stranded in the tight spots. I'll always be there when you need me. And that ought to make you feel pretty secure.

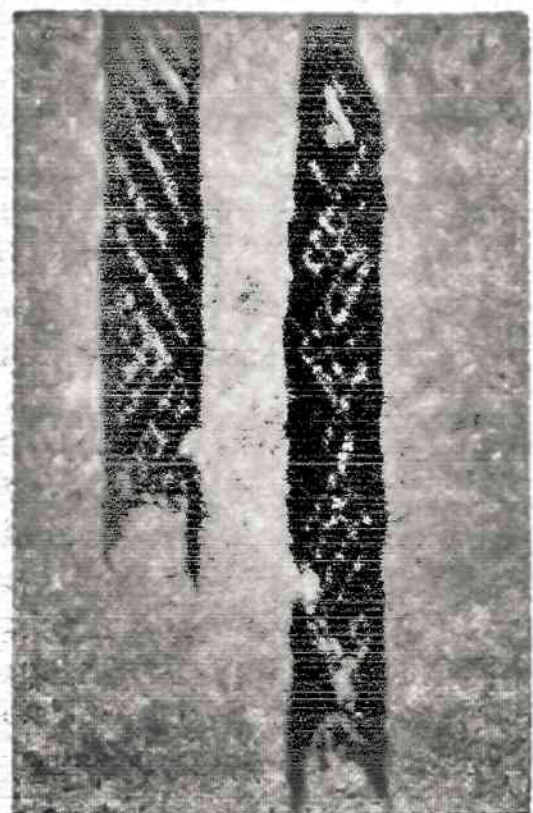
Now \$2.00 pays 95¢ interest when held in maturity of 5 years (44% the first year). Bonds are required if lost, stolen or destroyed. When needed, they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and Federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America. Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

DAUGIAU TUKSTANČIO METŲ TURINTI LIETUVIŲ JUOSTA

Šilalės apylinkėje, visi netoli Kvedarnos esančiuose dešimto amžiaus kapuose rasti šie senos lietuviškos juostos likučiai.

Iki šiol buvo manyta, kad ankstyviausios lietuvių liaudies ausos juostos buvo audžiamos primityviausia vijimo technika. Taip vertė galvoti VIII-IX šimtmečio kapuose rasti smulkūs vyntinių juostų darbo įrankiai (R. Volkaitė-Kulikauskienė, "Lietuviai IX-XII amžiais", 1970 m.). Gi vyntinių juostų nuotraukos bei fragmentai tebuvo aptikta Veršvų ir Pakalniškių senuose žirgų kapuose. Manoma, jog šių vyntinių juostų rastos nuotraukos bei likučiai turi 700 metų senumą — ausos XIII a.

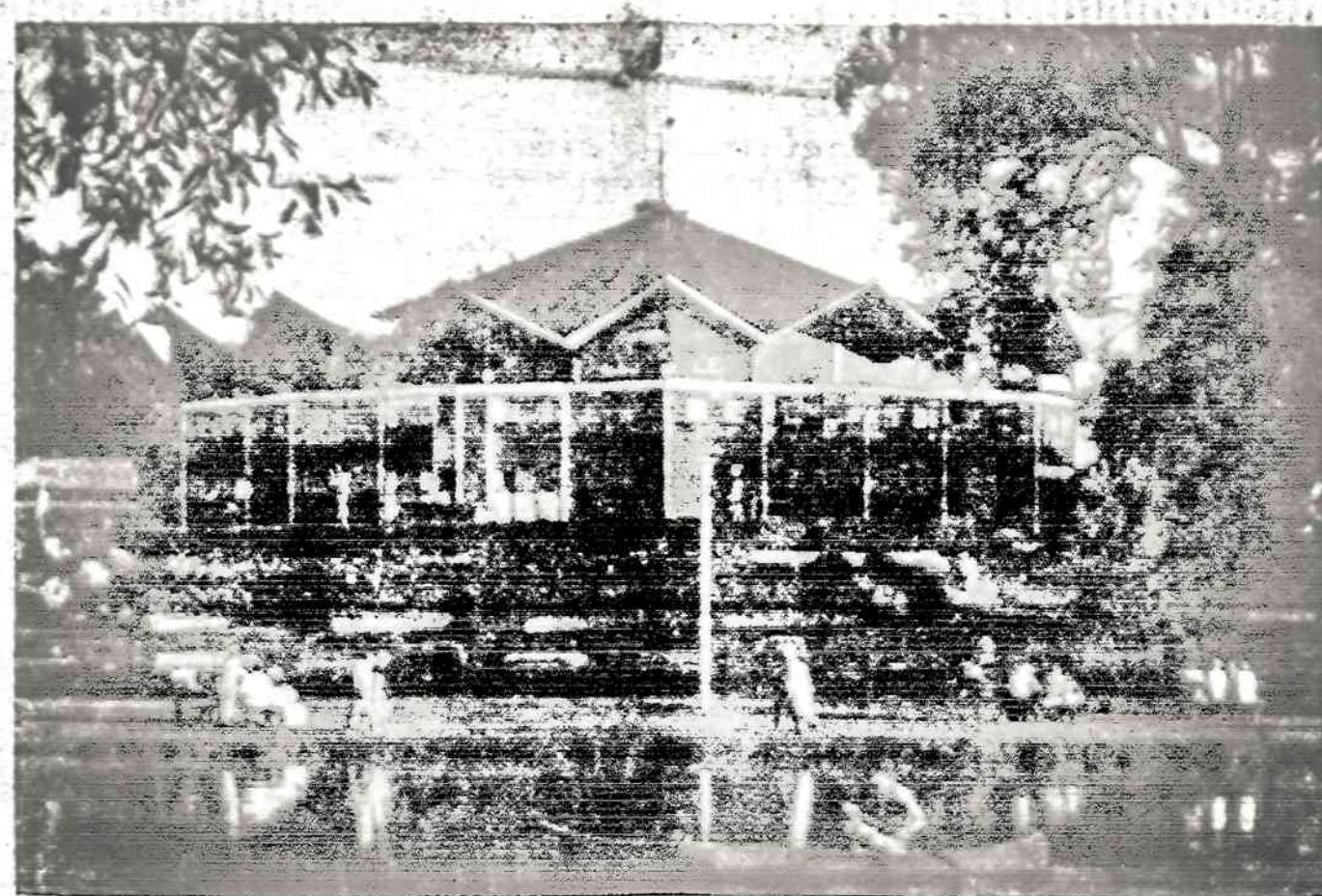
Rinktinio būdu austu juostų pradžia iki šiol nebuvo žinoma. Jų ir nebuvo rasta. Meno tyrinėtojai manė, jog jos radosi vėlesnėje tobulėjimo raidoje, kur

kas vėliau už vytines. Tačiau nuomonė reikėjo keisti, kai archeologų grupė, bekasinėdama šilalės apylinkėje Kvedarnos X amžiaus senkapį, rado rinktinės būdu ausos juostos gerai išsilaikiusius gabalus. Šis radinys ir verčia manyti, kad lietuvių liaudies meno ištakų drąsiai galima ieškoti žiloje senovėje, tiksliau sakant, daug anksčiau negu X amžiuje. Gali būti, jog žiloje senovėje jau buvo išsidirbusi lietuvių liaudies juostų audimo technika ir susiformavęs bei išsivystęs jų ornamentas — raštai, spalvinis sprendimas.

Rinktinės juostos rastus gabalus atnaujino — restauravo B. Pinkevičiūtė. Gi minėtų kapinių kasinėjimo darbus išsamiai aprašo V. Valatka ("M. ir G.", 1974 m. 4 Nr.), būtent:

... "Juosta rasta dvigubame kape. Kape duobė buvo 70 cm. gylio, apie 200 cm. ilgio ir 50 cm. pločio. Duobėn buvo įleistas galvūgalių ir vakarus skobtinis karsatas, ant kurio viršaus galvūgalių buvo padėta geležinė yla su mediniu koteliu. Karsto viduje išlikę tik žalvariniai papuošalai ir žalvario oksido užkonservuoti kaulų likučiai.

Kaukuole juosė žalvarinė grandinė. Matyt, šia grandinėle buvo apsiūtas kepurėlės pakraštys. Ant kaklo uždėtas iš trijų žalvarinių vielų suvytas antkaklis ir žalvarinių grandelių vėrinys. Kairė ranka sulenkta smailiu kampu, ir plaštaka pa-

Stratfordo Festivalio teatras 1974 metais. Vaizdas iš šiaurinės pusės, nuo užtventko Avon upelio, dirbtinio ežerėlio.

Nuotrauka Robert C. Ragsdale

dėta ant krūtinės. Ant šios rankos pirštų užbauti du įvjiniai žiedai. Prie dešinėsios šlaunies buvo prislietas geriamasis ragas su pasidabruota, puošniai apkaustyta briauna. Į įkapių viršutinį drabužį buvo įsmeigti du puošnūs, kryžuko formos galvutėmis smeigtukai. Prie smeigtukų buvo pritvirtintos grandinės, kuriomis apvynioti ir audinio paviršius išdurtieji smeigtukų galai...

... Ant dešinėsios jos alkūnės buvo padėtas plonos drobės ryšelis su sudeginto kūdikio kauliukais ir jam skirtomis įkapėmis: dviem įvjinėmis apyrankėmis ir penkiais žiedais. Kauliukai ir įkapės buvo susiausti ir du kartus perišti minėtąja austine juosta. Per visą ryšėlį buvo persmeigti du nuokamienėmis galvutėmis smeigtukai su įvertomis ilgokomis grandinėmis, kurios, kaip ir juosta, buvo apvyniotos apie ryšėlį... buvo pastebėta, kad išlikusių juostų galai ir audinio kraštai apdege. Nežinia, ar ryšelis su kūdikio liekanomis, prieš dedant į moters kapą, buvo apdeges ar specialiai apdeginatas...

Rastoji juosta išausta iš vilnonių trijų spalvų siūlų. Jos pakraščiais eina rausvos ochros spalvos juostelės. Greičiausiai jos buvo raudonos spalvos, kuri žemėje išblugo. Juostos viduryje rašto rinkimui naudoti šviesiai pilki ir rudi siūlai. Raštą sudaro ritmiškai pasikartojanti vadinamoji ožkanagutė, t. t., stilizuotas S raidės motyvas. Į ožkanagutės raštą įterptos "akutės". Galai užbaigti spalvotai įstraižiniais ruoželiais. Neaišku, ar prie juostos galų buvo kokie nors kutai. Juostos plotis — 15-18 cm...

Juosta rasta 1973 m. ir į jai yra Telsių kraštotyros muziejuje. V. Prūsas

NAUJA LEDŲ GADYNĖ PRASIDEDA?

Keisti ir nieko gero nežadantys gamtos kaprizai pradeda ir mokslininkus, ypač gamtininkus, verstis susirūpinti.

Pasak Time, Afrikoje vietomis jau šeši metai kaip nebepara buvę lietaus ir nesibaigianti sausra jau pareikalavo aukomis tūkstančius gyvybių. Nuo 1972 metų rekordinius karščius kai kuriose JAV-bių vietose, Pakistane ir Japonijoje pakeitė katastrofiški potvyniai, o Kanadoje nepaprastai šaltas ir lietingas pavasaris suvėlino kviečių pasėlius, kas neigiamai atsilieps ir rudenių laugiamus derlius. Bet kas įdomiausia, tai kad "amžinai šlapi Anglija" jau kelinti metai turi sausų pavasarių ir pradeda nukentėti nuo sausurų! Amerikos vakaruose kelinti metai žiemos yra nenormaliai šaltos, tuo tarpu kai šiaurinė Europoje kelinti metai turi nepaprastai švelnias žiemas.

Kintantis, meteorologų sekmą, klimato vaizdas pradeda sukelti įtarimą, ar tik ne kelia mūsų Žemės klimatas kelia revoliuciją, kitais žodžiais apsi-vertima.

Tiesa, iš paskirų kontinentų ir klimato kaprizų dar negalima daryti bendrų išvadų, bet štai ką rodo bendras vaizdas: Išmatavus ir suliginus visas žemės atmosferos temperatūras per praėjusius 30 metų rasta, kad žemės temperatūra yra nukritusi per pusantro laipsnio — tiksliai 1,6 laipsnio Celsijaus. Dėl to kai kurie mokslininkai jau išveda, kad esama liudininkai grįžtančios ledų gadyinės...

Perspėjimo signalus galime rasti visur, kaip pavyzdžiui stebėdami Atlanto okeano vandenis aplink Islandiją, kur pradeda daugėti ir didėti iš šiaurės atnešami ledų kalnai...

To negana. Sekant sniego ir ledų laikyseną žemės šiauriniame pusrutulyje nustatyta, kad 1971 metais sniegu ir ledynais kloti žemės plotai padidėjo 12 nuosimčių... Pavyzdys — Bafino sala Kanados Arktikos archipelage, kuri per eilę metų buvo vasaromis be sniego, o dabar per apskritus metus yra po sniegu. Kad kažkas veikia mūsų žemės atmosferą ir klimata rodą ir daug kitų reiškinių. Staigios klimato permainos paprastai skaitomos rezultatais to, kiek žemė gauna energijos iš savo motinos Saulės. Mažiausias žemės ašies pakrypimo arba žemės nuo Saulės atstumo pakitimas, tuojau atsilieptų į žemės pusrutulio klimatą. Daug žemės atmosferos laikysenai reikią saulės dėmių — didesnių ar mažesnių atsiradimas ir jų ilgesnis ar trumpesnis buvimas.

"Time" teisingai pastebi, kad nemaža dalimi dėl oro nenormalumų atsakingi yra ir patys žmonės. Užteršta atmosfera mažiau saulės spindulių bepraleidžia ir, kaip mokslininkai tvirtina, tik vienu nuosimčiu saulės energijos (šilumos) sumažėjimas gali žymiai suardyti klimato lygsvarą pasaulyje.

Dėl visų klimatinėjų nenormalumų mokslininkai neturi vienos

bendros nuomonės. Kai kurie optimistai tvirtina, kad tai tik laikinas reiškinys kurs praeis ir vėl turėsime normalų klimatą, tačiau ir trumpalaikis klimato suirgimas gali turėti sunkias pasekmes, jei, sakysim, nors keiseriams metais sumažės kviečių ir sojos derlius JAV-bėse, Kanadoje ir Australijoje.

Vilnius plečiasi šiaurėn

Vilniaus miestas iki pat antrojo pasaulinio karo buvo beveik visos pietiniam Vilijos (Neries) krante, dabar gi jau nuo maždaug dvidešimt metų plečiasi labiau šiaurės kryptimi. Atsirado nauji priemiesčiai: Karolinkai ir Vierzuliskai, informuoja (LWIL). Iš senų dokumentų nustatyta, kad tos sritys kadaise priklausė turtingam žmogui, kurs tas sritis padalino savo dviem dukroms: Karolinkai ir Ursulei. Iš to ir tų naujų sričių pavadinimai — Karolinkai ir Ursulski, vėliau kažkai iškreipta į Vierzuliskai. Karolinkose bus pastatytas milžiniškas, 300 metrų aukščio televizijos bokštas.

Tiltų per Viliją yra daug. Gatvė į šiaurę nuo upės, kur statyta dar nėra baigta, yra gana plati. Svarbiausia susisiekimo arterija — Kosmonautų Alėja, prie kurios yra pastatų po 10 ir net po 12 aukštų.

SOVIETIŠKA PREKYBA

Iš Amerikos gauna ir kitiems duoda

Plačiai pasireiškęs savo turtingais laisvais didžiųjų dienraščių redakcijoms Daniel John Sobieski laiške Chicagos Today "How many Reds?" be kt. rašo: "Ar kas nors gali man paaiškinti kodėl, jei Sovietų Sąjunga praeitą mėnesį galėjo duoti Argentinai kredito \$600 milijonų už milžinišką elektros jėgaines projektą, yra reikalinga kad Export-Import bankas duotų Maskvai \$180 milijonų mokesčių mokėtojų subsidijuojamą paskolą?"

Gali tai būti naujiena Baltiesiems Rūmams, bet nėra jokia naujiena U. S. žvalgybos įstai-goms, kad Sovietų Sąjunga gali puikiai sumokėti grynais pinigais arba susitarti dėl normalaus komercinio kredito kai nori ką nors pirkti šiame krašte.

Rusija mėgino tą patį triuką panaudoti prieš Vakarų Vokietiją derybose dėl geležies ir plieno kombaino Kurske. Bet kad Bona laikėsi tvirtai, Maskva praieitą kovo mėnesį sutiko už tą projektą sumokėti bilijoną dolerių. Panašiai sovietai sumoka \$48 milijonus grynais vienai

britų firmai už naują plastikos gamybos įmonę.

Būtų įdomu patirti, kodėl mes iš tų "vargšų" sovietų perkame rafinuoto aukso buljoną?... Sveicarijos eksportai, stambiausieji vertelgos rusišku metalu, tvirtina kad Maskva dabar gamina aukso daugiau kaip Pietų Afri-ka.

LENKAI APIE LIETUVĄ

Rinkimai "rytų vaivadijoje"

Vilniaus ir Lvovo "mylasny-ku" organas (LWIL) antrašte "Taip vad. "rinkimai" Rytų Lenkijoje" praneša: "Okupuotose rytinės Lenkijos vaivadijose sovietų valdžia birželio 16 d. pravedė taip vad. "rinkimus", kurie, žinoma, praėjo taip kaip Kremlius troško. Lenkiškosios sritys nebuvo išjungtos iš sovietinių respublikų: Lietuvos, Baltgudijos ir Ukrainos, ir dėl to nėra žinoma, kokios buvo pasekmės apskrčiuose su milžiniška lenkų dauguma...

Vilniaus, Kauno ir Varėnos (Wilna, Kowna i Oran) apylinkėse eilė kandidatų su kenkiškais pavardėmis, žinoma, su lietuviškomis galūnėmis (kaip pav. Sikorskis, Mackevicius, Marian-na Dubrowska).

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmoko daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraus-tiems nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvy-bės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudą tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokių amžiaus asme-nims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudos mokeskis \$2.00 i metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės i kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga.

Kaina \$2.00

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis paraštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne-tolimą Lietuvos praeitį. Lietuvoje gyvenusieji ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užtekti "Naujienos", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Orderį, pridėdant 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knyga pasieks.

Nesena išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

VERTINGOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%

PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

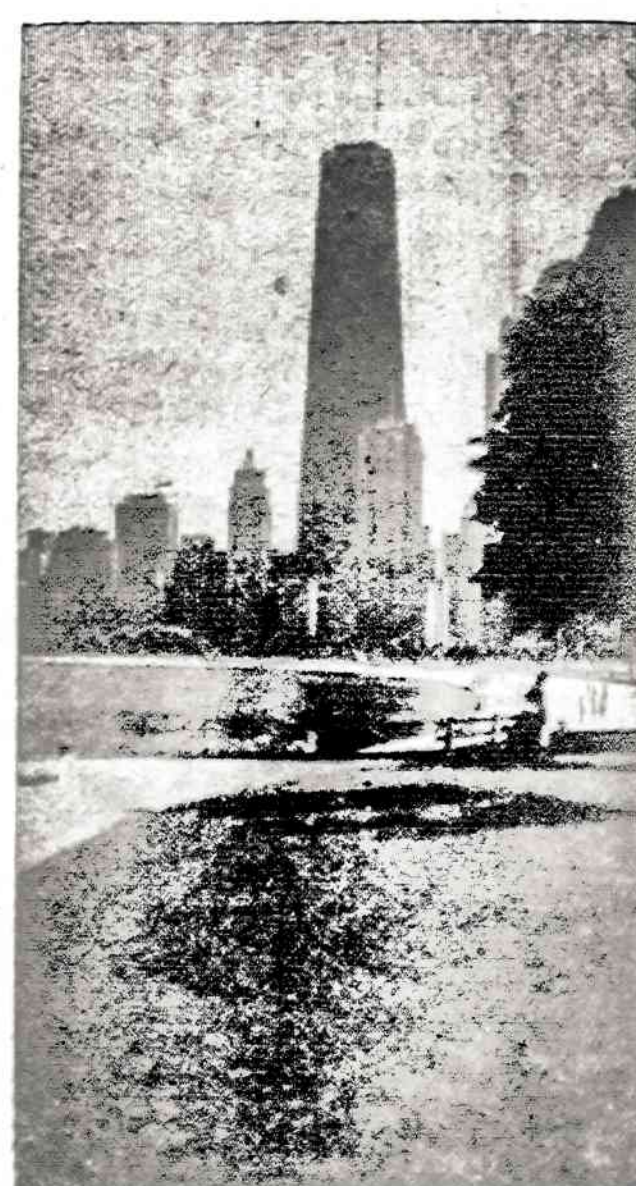
\$5,000.00 OR MORE

30 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months.	
In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months.	
Canada \$24.04 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
NAUJINIŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Amerikiečių žingsniai Mėnulyje

Praeitą šeštadienį suėjo lygiai penkeri metai, kai 38 metų Amerikos astronautas Neil Armstrong, išlipęs iš "Erelio", pastatė koją Mėnulio paviršiaus dulkėse. Pajutęs kieta paviršių, jis pastatė antrą koją ir žengė pirmuosius žingsnius Mėnulyje. Apdairus, šaltakraujis, savimi pasitikintis Armstrongas geriausiomis susisiekimo priemonėmis pranešė ne tik tai laukusiems ilgos kelionės bendradarbiams, bet visai Amerikai ir visam pasauliui šiuos žodžius: "Žengtas nedidelis žmogaus žingsnis, bet padarytas didelis žmonijos šuolis".

Armstrongas, nebūdamas tikras, žengė vieną nedidelį žingsnį po kito. Jis apsidairė, ištyrė visai naują aplinką, ir ryžosi vykdyti iš anksto paruoštas įvairias darbo programas. Jis prašė apie žmonių didelį šuolį, nes jis žinojo, kad visos pasaulis seka kiekvieną jo žingsnį. Jam buvo aišku, kad be geriausių protų ir mikliausių rankų pagalbos jis nebūtų pasiekęs Mėnulio ir nebūtų žengęs to reikšmingo pirmojo žingsnio. Už kelių minučių iš saugaus "Erelio" kambarėlio išlipo ir antrasis astronautas, 39 metų amžiaus gabus ir neramus Edwin E. Aldrin.

Jiedu ištisas dvi valandas vaikščiojo Mėnulio paviršiuje, nustatinėjo atsivežtas mokslo mašinas saulės spinduliams ir vadinamam "saulės vėjui" matuoti. Jiedu išėmė iš "Erelio" visą eilę prietaisų, išdėliojo juos atitinkamam atstume, suderino jų veiklą, kad visą laiką galėtų pranešinėti Žemėje likusiems ir įvairiausių žinių laukiantiems erdvės specialistams. Vieni instrumentai pranešinėjo apie Mėnulio paviršių veikiančias jėgas, kiti prietaisai pasakojo apie Mėnulio gilumoje besikartojančio aido garsus.

Tas pats Neil Armstrongas praeitą šeštadienį aplankė prezidentą Niksoną San Clemente, Kalif., pasveikino jį svarbios sukakties penkmečio proga, įteikė jam specialiai paruoštą metalinę lentą, kurioje astronomiškai nupieštas skriejimas padangėmis, orbitos apie Mėnulį ir išplauštyti Armstrongo pasakyti pirmieji žodžiai. Lentos apačioje išvardinti visi Amerikos astronautai, pasiekę Mėnulį ir buvę jo orbitoje.

Idemiausia, kad astronautas Neil Armstrong, atlikęs pačią didžiausią bet kada atliktą žmogaus kelionę, dabar rimtai dėsto nedidelėje Ohio kolegijoje. Jis ruošia naujus astronautus, besidominčius erdvių keliais ir atidžiai studijuojančius ne vien astronautų parvežtas ži-

nius, bet ir įvairių erdvėje skraidančių prietaisų Žemės siūniamus duomenis. Astronautas Armstrong buvo parinktas ekspedicijos į Mėnulį vadovu dėl nepaprastai šalto kraujo, turima gausybė žinių, greita koordinacija ir dėl to, kad vado žymių jis niekad nebuvo linkęs bendradarbiams primesti. Armstrongas būtų galėjęs gauti bet kurią atsakingą vietą erdvės tyrinėjimo organizacijoje, bet jis pasirinko dėstymą, astronautų paruošimą, nes šis reikalas jam atrodė pats svarbiausias. Profesorius Armstrongas šiandien turi pačias naujausias žinias, įvairiomis priemonėmis gaunamas iš erdvės. Jis stengiasi kiekvienam klasės studentui įdiegti reikalingas žinias suprantai, mokėti jomis operuoti ir ruošti planus naujiems erdvių užkariavimams.

Armstrongas su Aldrinu pririnko maišelius Mėnulio paviršiuje buvusių dulkių, akmenų skeveldrų ir nedidelių akmenų, kuriuos susidėjo į "Erelį", pakilo reikalingon aukštumon, susirado Mėnulio orbitoje besisukantį ir astronauto Collins vairuojamą "Columbia" erdvėlaivį, perkėlė į jį iš Mėnulio paimtą turtą ir laimingai grįžo į Žemę.

Klausimas buvo keliamas, kai pirmieji ir paskutiniai Amerikos astronautai skriejo į Mėnulį, ar vertėjo leisti bilijonus dolerių erdvės tyrinėjimams? Ar nebūtų buvę daug naudingiau tuos bilijonus sunaudoti pagerintiems Žemėje, o nešauti jų į tuščias erdves? Pirmiausia, niekas bilijonų ir erdves nešovė. Į erdves buvo paleidžiami pačios naujausios mašinos, patys moderniausi erdvėlaiviai, bet doleriai — bilijonai jų — buvo palikti Žemėje, Amerikoje. Į erdvių tyrinėjimus ir skriejimus buvo įkinkyta 400,000 žmonių, kurie dirbo, skaičiavo, planus paruošė astronautams ne tik pakilti iki Mėnulio, bet ir laimingai sugrįžti. Bilijonai buvo išmokėti naujų, mokslo darbą dirbantiems amerikiečiams Žemėje, Amerikoje. Jie padarė didoką skaičių svarbių mokslinių išradimų ne tik susisiekimo, bet ir kitose srityse. Daugelis išradimų jau pritaikyti praktiškais tikslais, kiti tūkoni medicinos srityje.

Jeigu praktiškai Amerika nebūtų pritaikiusi erdvių tyrinėjimų išradimų, tai Amerikos kariai vargu būtų galėję sugrįžti iš Vietnamo, nes Amerikos laivynas, naudodamas pačias naujausias, astronautų naudotas priemones, nebūtų galėjęs sustabdyti ginklų vežimo į Šiaurės Vietnamą. Jeigu ne erdvėlaivių laseriai ir skubios skaičiavimo mašinos, tai galingieji Amerikos tankai 48 valandų laikotarpyje iš Georgia valstijos nebūtų perplaukę Suezio kanalo ir pradėję supti Kairą. Jeigu ne Amerikos erdvės tyrinėjimo išradimai, tai sovietų karo jėgos būtų nuleistos Artimuose Rytuose ir būtų turėję naują didelį karą. Amerikos mokslo pažanga ir pačios naujausios susisiekimo priemonės buvo pati galingiausiaji sekretoriaus Henry Kisingerio magiškoji lazdelė, kuria jis stebuklus darė Artimuose Rytuose. Ta pati magiškoji lazdelė įtikino Kremliaus valdovus, kurie jokiais stebuklais netiki.

Nei vienas erdvių tyrinėjimams sunaudotas doleris neišleistas be reikalo. Tyrinėjimams, skridimams ir naujų duomenų pritaikymas tolimesniems tyrinėjimams padarė Ameriką dar galingesnę, negu ji buvo iki šio meto. Kol Amerika bus galingiausia, Brežnevas nedrįs pradėti karą.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI SKELBKITĖS NAUJIEŅOSE

Klaipėdos Krašte jau veikė 51 — mažne trečdalis viso mokyklų skaičiaus Krašte. Tada, kad M-lų D-jai pavykdavo čia suminėtas klūtis nugalėti, yra įrodymas, kad šimtmečiais nuo Ordino laikų iki Hitlerio brukto bruktė vokietybė vis dėlto M. Lietuvos kaimiečio lietuviškos dvasios ir lietuviškos kalbos nepajėgė palaidoti. Susidarius palankios sąlygos, Klaipėdos Krašto lietuviai, nepaisydamos grasinimų, atimdavo vaiką iš vokiškos valstybinės mokyklos ir atiduodavo j lietuvišką privatinę. Negalima nepaminti, kad tėvams buvo patrauklesni ir lietuviškų privačių mokyklų metodai — be fizinių bausmių.

Tinkamų lietuviškoms mokykloms mokytojų paruošdavo Tauragės Mokytojų Seminarija, į kurią stodavo ir Klaipėdos Krašto lietuviai, ir Klaipėdos Mokytojų Institutas. Be čia suminėty pradžios mokyklų ir gimnazijų M-lų D-jai 1936 m. įsteigė Klaipėdoje Vyt. D. Gimnazijos namuose dar ir vadinamąją Spartesniąją Gimnaziją porevoliucinės Vokietijos pavyzdžiu. Kitaip jau buvo nelengva patekti į gimnazijas.

Baigiantis karui įvykusi Vokietijoje demokratine revoliucija kiek atsiliepė ir į kaizerinės Vokietijos mokyklų sistemą.

Spartesnioji Gimnazija

Nors pagrindinė mokyklų sistema pasiliko nepakeista, bet buvo atidarytos duros į gimnazijas ir "folkui". Tuo tikslu buvo steigiamos vadinamosios Aufbaušulės, pagreitinotos, arba spartesniosios gimnazijos. Jų programa buvo suderinta su 8-rių metų liaudies mokykla taip, kad įstojęs į spartesniąją gimnaziją mokyns po 3-jų mokslo metų jau prilygdavo 6 klasių normalinės gimnazijos mokiniui. Taigi, M-lų D-jai ir buvo atidariusi spartesniąją gimnaziją, kad ir Kl. Krašto kaimiečių vaikai, pabaigę 8 metų kaimo mokyklą, galėtų be trūkdyimų siekti brandos atestato. Hitleriui užgrobian Klaipėdos Kraštą, aukštesnės lietuviškos mokyklose jau mokėsi 1370 mokinių, o liet. pr. mokyklose jau buvo apie 1/3 Kl. Kr. mokyklinio amžiaus vaikų.

Be to, 1935 m. M-lų D-jai buvo įsteigusi stipendijų fondą, kad padėtų vietos kilmės vaikams eiti mokslo.

1936 m. M. D-jai Paupių dvaro namuose arti Klaipėdos miesto buvo įsteigusi ir išliko 150 mokinių bendrabutį.

Įsibrovus Hitleriui, visos tiek M-lų D-jos, tiek Direktoriaus išlaikomos mokyklos buvo uždarytos. Mokytojai (Vyt. D. gimn.) Jonas Užpurvis ir Martynas Purvinas dėjo pastangų, kad bent Klaipėdoje ir Šilutėje liet. mokyklos būtų paliktos, bet tatau buvo tuščios pastangos.

Mokyklų D-jos veikla, o ir iš viso Kl. Krašto ir Mažosios Lietuvos visuomeninė lietuvių veikla buvo pagrįsta aukščiausio laipsnio žmoniškumu bei tolerancija.

Nors M-lų D-jos tiksluose buvo užsibrėžta siekti, kad būtų vykdomos Konvencijos ir Statuto išalygos, bet Mokyklų D-jai tenkinosi liet. mokyklų

ALENA DEVENIENĖ

DR. JONAS ŠLIŪPAS

SLA suvažiavime, So. Boston, Mass.

1974 m. liepos 1 d. pasakyta kalba

(Tesių)

Nuo pat pradžios šliūpas susikirtė su lenkiška dvasiškija. Šliūpas nepakluso ir nepabūgo aukštų dvasiškų autoritetų ir titulų, užtai tapo apšauktas bedieviu, laisvamaniu, kaip ir mus Vilniuje vadindavo "paoniais".

Šliūpas, neradęs kovojančių lietuvių kunigų Amerikoje, jų ieškojo Lietuvoje ir negali pasakyti, kad tokių nerado. Rado ir dar labai žymius, visus patriotus. Šliūpo auklėtas kun. A. Burba, aušrininkas — varpininkas, buvo pasmerktas dvasiškų ir uždarytas į Videniškų vienuolyno kalėjimą, Molėtų valsčiuje. Ten buvau nuvykusi su Dr. Pajaujū ir vietos klebonas mums parodė vienuolyno kambariuką, kuriame atlikinėjo bausmę kun. A. Burba. Už ką kun. Burba buvo kaltinamas? Už lietuviškus pamokslus, lietuviškas giesmes, už lietuviškų knygų platšinimą. Vienuolynuose kalinamas, žandarų persekiojamas kun. Burba, Šliūpo kviestas, atvyko 1889 m. Amerikon.

Kitas šliūpo bendradarbis buvo kun. V. Dembskis. Jauanas vikaras Varnių bažnyčioje iš sakyklos perskaitė 1863 m. sukilimo atsišaukimą ir pats išėjo kovoti prieš maskolius. Dragūnų pulko persekiojamas paspruko į užsienį, kur kunigavo Paryžiuje, vėliau Italijoje, kol pagaliau atvyko į Sheandoah, Pa., pas šliūpą. Čia kunigavo pradžioje keliose parapijose, bet netrukus buvo lenkų kunigų pasmerktas ir nusivylęs kunigystę tapo laisvamaniu. Jis ir baigė savo tremties dienas šliūpų šeimoje.

Arba vėl geriausias šliūpo draugas, daug kartų su juo susipykęs ir vėl susitaikęs, tai švieškus kunigas Antanas Milukas, — spaudos žmogus, varpininkas, knygų leidėjas, išleido Pietario "Algimantą" ir šatrijos Ragano "Vikutę".

Tuos visus vardus miniu, kad iš jo draugu patį šliūpą atpažintume, — jie buvo pirmieji lietuviškų parapijų steigėjai. Pradėjęs ginčą su dvasiškais dėl lietuviškų parapijų, jis jiems per visą gyvenimą buvo neatlaidus, kaip ir jie buvo jam.

Kražių skerdynės rado atgarsį Amerikoje. Lietuviai protestavo, šaukėsi pagalbos. Šliūpas kaltino popiežių, kodėl jis

negina savo bažnyčios nuo pravoslavijos.

Kurdamas organizacijas, parapijas, draugijas ir spaudą, šliūpas ėmėsi tuo pat laiku žmones šviesti, duoti jiems dvasinio peno. Todėl jis daug rašė ir rašė, o kada rašyti pavargdavo, važiuodavo į žmones kalbėti, prakalbų sakyti.

Šliūpas išleido virš 50 knygų, parašė apie 2000 straipsnių ir dar daugiau pasakė kalbų.

Jo stambesni raštai buvo:

1. Lietuvių tauta, 2 tomai;
2. Šliūpo viešpatavimo gaidynė Lietuvoje;
3. Lietuviai, ar geras keliais žengiamie?
4. Lithuanian in Retrospect and Prospect;
5. Koks privalo būti vaikų auklėjimas?
6. Spėka ir medega (vertimas);
7. Kun. Dembskis;
8. Lietuvos laisvė;
9. Lietuviškieji raštai ir raštininkai;
10. Essays on the Past, Present and Future of Lithuania;
11. Kiek graikai pastūmėjo gamtos mokslą;
12. Tikri ir netikri šventieji;
13. Evoliucija;
14. Lietuvių ir latvių respublika ir visą eilę kitų raštų, kurių išvardinimas užimtų daug vietos.

Visos šliūpo knygos buvo rašytos paprasta, visiems suprantama kalba, nerodant savo didelį išsimokslinimą, bet kad visų suprastų kiekvienas skaitytojas, kad pakiltų kultūroje ir tautinėje sąmonėje.

Jose randame visko — romantikos, politikos, filosofijos, diplomatijos, pedagogikos, medicinos, istorijos ir net teologijos. Šliūpas gyveno viskuo, domėjosi viskuo ir rašė apie viską. Jo raštai dažnai buvo kontrapunktiniai, bet jie buvo skaitomi ir atitiko laiko dvasiai.

Redaktorium jis buvo: Aušros, Unijos, Lietuvių Balsas, Laisvos minties, Apšviatos, Naujos Gaidynės.

Spaudoje rašė: Sandarų, Tėvynę, Dirvoj, Vienybę, Amerikos Lietuvių, Lietuvių ir be lietuviškų Lietuvių laikraščiuose (įskaitant ir Naujienas, N. Red.) nuo spaudos atgavimo iki mirties.

Tai tiek apie jo raštų šeimą, jo vaikus — knygas.

Idomi yra šliūpo šeima, jo

aplinka. Šliūpas atvyko į Ameriką 1884 m., prieš 90 metų. Atvyko jaunas, stiprus, toli pažengęs moksle, prityręs spaudoje ir politikoje. Mokėjo daug kalbų, turėjo ryšius su Lietuvos veikėjais — aušrininkais.

Pyragų jis čia nerado ir jų neieškojo. Pradžiai nebuvo lengva. Bet žmonos padedamas, baigė mokslus ir vertėsi medicinos praktika Pensilvanijos valstijoje. Vaikus — sūnų ir dvi dukras gražiai išmoksino. Jie neatitolo nuo lietuvių, visi buvo nuvykę į Lietuvą ir jai pasidarbavo. Tai buvo dr. Alodona šliūpaitė, dabar gyvenanti Santa Monikoje, jaunas ligos pakirstas ir miręs Lietuvoje prof. Kestutis šliūpas ir ponis Hypatia Yčienė — žiūrienė, gyvenanti prie Washingtono. Ant jų vedybų sūnus inž. Vytautas šliūpas, dabar gyvenęs San Francisco, kurio vardą kartais užtikame mūsų spaudoje.

Apie Liūdą šliūpienę — Eglę istorija dar tars savo žodį. Keliais žodžiais prisiminsime apie ją, nes ji turėjo daug įtakos šliūpo veikloje — gyvenime. Pati poetė rašinėjo ir spaudą, parašydama — Eglė. Gimusi Malinauskų šeimoje. Jos tėvai dalyvavo 1831 ir 1863 metų sukilimuose. Jie buvo protingi lietuviškos dvasios bajorai. Jų artima draugė Marija Radzevičiūtė rašė lenkiškai apie Lietuvą. Daug kas atsimena jos apysaką "Dievaitis".

Buvo trys seserys Malinauskaitės ir man teko visas jas pažinti. Kita Malinauskaitė buvo dr. A. Bacevičiaus iš New Jersey žmona ir, tur būt, pati vyriausioji buvo išteikėjusi už didelio lietuvių patrioto aušrininko M. Davainio — Silvestraviciaus. Jis daug rašė apie Lietuvą, jos istoriją ir darė vertimus. Davaina — Silvestravicius dirbo pas Petrą Vileišį jo kontoroje ir buvo nekendamas lenkų. Jis redagavo lietuviškąje dvasioje lenkų kalba Litva ir buvo Aušros korespondentu. Šliūpas, iš seniau pažinęs Vileišį ir Silvestravicių ir jų paraginamas, išvyko į Tilžės Aušros redaguoti. Tik apie metus ten išbuvo. Nepatiko jis carui rusui, nepatiko jis ir kaizeriui vokiečiui. Priverstas aplėdo Tilžę ir atvyko Mintaujon pas Malinauskus. Vėliau dar pabuvo Lietuvoje ir mokė grafo Vl. Zubovo vaikus, neatsisakydamas nuo lietuviško darbo. Zandarų persekiojamas su M. Jankaus pasu pro Palangą išsmuko Amerikon.

(Bus daugiau)

PRAETIES APYBRAIŽOS

Rašo JONAS VALAITIS

52.

Pradžios mokyklos

Visos trys gimnazijos (Klaipėdos, Šilutės, Pagėgių), Hitleriui pasigrobian Kl. Kraštą, brutaliu būdu buvo vietos hitlerininkų užgrobtos ir buvo išgrobtos ne tik mokslo priemonių didžioji dalis, bet ir mokytojų nuosavi daiktai. M-lų D-jai įsteigdama ir išlaikydama gimnazijas Pagėgiuose ir Šilutėje, lygiagrečiai nepamiršo ir ne mažiau svarbių pradžios mokyklų visame Krašte. Atidarius kurioje nors Krašto vietoje privatinę pradžios mokyklą reikėjo nugalėti pagrindines klūtis: surasti pakankamą skaičių tėvų, drįstančių į lietuvišką mokyklą leisti vaikus; rasti tinkamą mokyklai patalpą, kurią vietos gyventojas, vokiečių valdžia, drįstų M-lų D-jai išnuomoti ir rasti atitinkantį Direktorijos reikalavimus mokytoją, mokantį ir vokiečių kalbą.

Turint galvoje sunacėjusių "memelenderių" siautėjimą Kl. Krašte, naujai atidarytų lietuviškų mokyklų langų daugumą, grasinimus tėvams ir vietos gyventojams, sutinkantiems nuomoti lietuviškai mokyklai patalpą, galėtų atrodyti, kad ar iš viso galėjo būti imanoma lietuvišką mokyklą įsteigti. O vis dėlto M-lų D-jai pajėgė atidaryti ir išlaikyti įvairiose Krašto vietose lietuviškas mokyklas, kurių Hitleriui pasigrobian Klaipėda,

steigimu ir išlaikymu, nesiimdama radikalesnių žygių, kad būtų atlietuvinamos senosios Krašto mokyklos su jų mokytojais

Pabaigai

Kad niekam galėtų net įspūdis susidaryti, kad Mažosios Lietuvos lietuviai savo veikla bei procentiniu skaičium nugalėtų prilygti D. Lietuvos lietuviams, nukentėjusiems nuo žiauriųjų Lietuvos okupantų (Hitlerio — Stalino).

Dėl to čia paminėsime nors kai kuriuos M. Lietuvos brolius, kurie aukojosi, kentėjo, o ir mirė dėl Lietuvos.

Nacių sušaudyti Mažosios Lietuvos lietuviai: 1941 m. rugpjūčio 23 d. Vilniuje Tilžės spaustuvininko Jagamosto visa 5 narių šeima:

1) Ensis Jagomastas (tėvas), 2) Dovas Jagomastas (sūnus), Jagomastienė (motina), 4) Vilmantas Meklenburgeris (žentas), 5) Vilmantienė Meklenburgienė Jagomastaitė (duktė).

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE DIENRAŠTĮ "NAUJIEŅAS"

JOS VISAD RAŠO

TEISYBĖ

TELEF.: PR 8-3225

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLIS LIGOS
2858 W. 63rd Street

Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antras ofisas —
8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500.
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTU IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 495-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2454 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMLOCK 4-5049
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, trečiadieniais ir šeštadieniais susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 2-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-8001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITE

AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
2750 WEST 71st ST.
Tel. 776-3717
Neatsiliepiu — skambinti
846-3900
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818

Residencijos tel.: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Kitų laikų tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTU, PUSLES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val. antradienį nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERU LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, penktadienį 8-8 val. vak. Šeštadienį 24 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonais HE 4-2123. Jei neatsiliepiu, tai telefonais GI 8-6195.

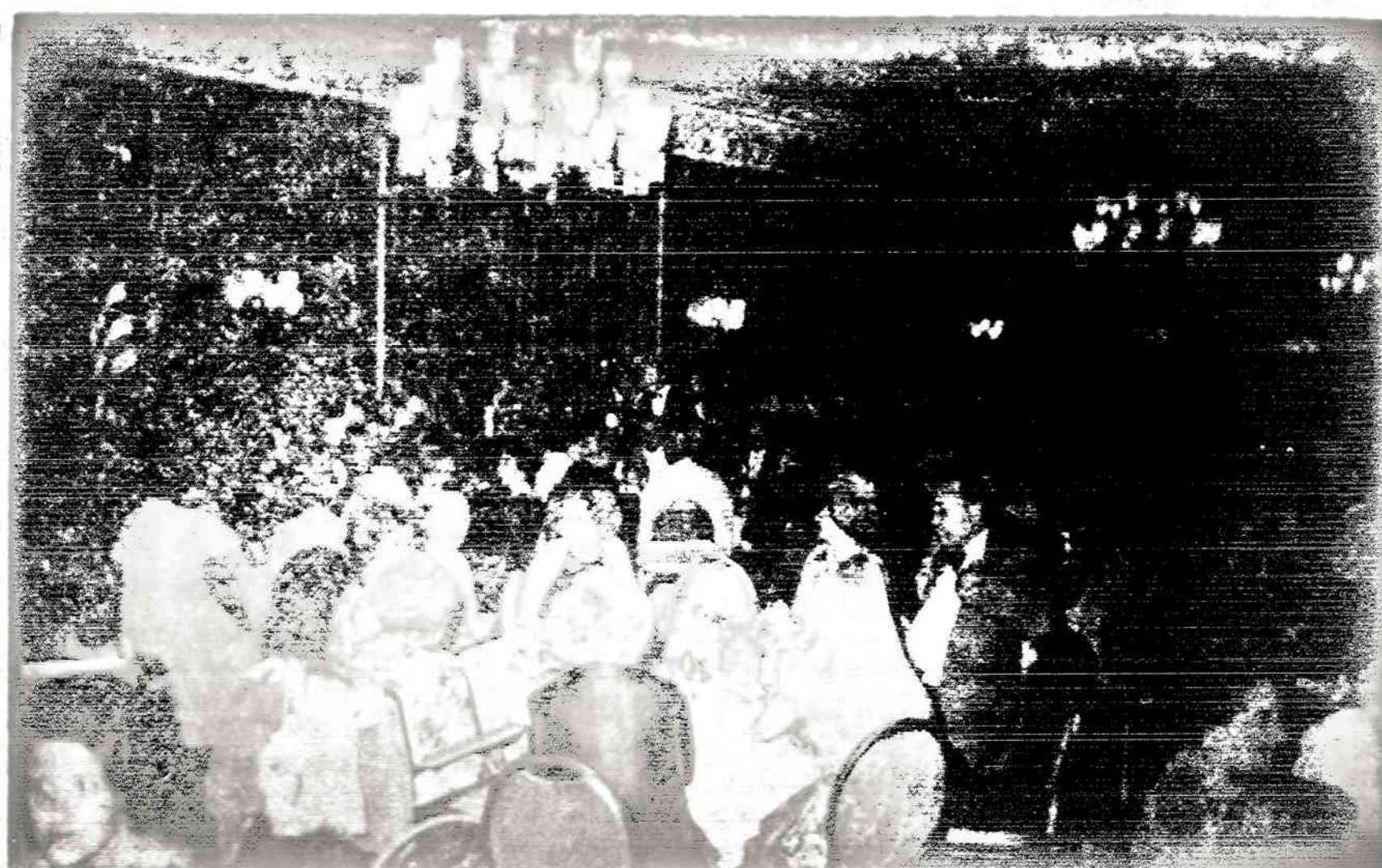
P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 8-8. Šeštadieniais 9-1. 2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: Prospect 6-5084

FIGHT HEART DISEASE

GIVE HEART FUND

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 58-jo seimo banketas Bostono Statler Hilton viešbutyje 1974 m. liepos 2 dienos vakarą. Dr. Antanas Kapočius pirmininkavo komitetui banketui surengti, o Aleksandra Čaplikas pravedė banketo programą.

GRADINSKAS

JEI GALI VARTOTI
"TOSTERI", TAI GALI
IR GERAI ORO
VESINTUVĄ

2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI

MOVING
Laidimai — Pilna apdrada
ZEMA KALINA
R. ŠERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING

Apdrąstas perkraustymas
iš viurių atstumu
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoms
gražiausios gelės ir vainikai antka-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gelės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)

5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

SOPHIE BARCUS

RADIOJOS SEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Telefonai: HEMLOCK 4-2413
7189 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Our wildlife has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smokey's ABC's:
Always hold matches till cold.
Be sure to cover all campfires,
etc. the baby, and drive
them again. Crush all
smokes dead end.

Please! Only you can
prevent forest fires

Los Angeles, Cal.

J. Matijošaičio gimtadienis

Yra čia, Amerikoje, daug se-
nesnės kartos žmonių, kurie sa-
vo gimtadienį proga būna ga-
na pageriami ir pavaštinami.
Betgi yra labai nedaug tokių,
kurie tokia proga pagerbia ir
pavašina kitus. Taip įvyko su
ilgamečio "Naujienu" skaitytojo
ir visokių lietuviškų reikalų nuo-
širdaus rėmėjo Juozo Matijošai-
čio, gyv. Long Beach (Los An-
geles kaimynystėje), gimtadie-
nio 76-ta sukaktimi, kuria pro-
ga jis į Tautininkų Namus su-
kvietė Kalifornijos Radijo klubi-
bo vadovus ir valandėlės bendra-
darbius, savo artimus kaimynus
ir draugus. Susirinko apie 30
asmenų, kurie buvo pavašinti
puikia vakariene — parengta
Tautinių Namų šeimnininkės.

"Sočiausias" buvo pavašintas
Radijo Valandėlės išdais, kurin
sukaktininkas Juozas Matijo-
šaitis šia proga įdėjo naują (jau
ne pirmąjį) stambų įnašą, ap-
mokėdamas vienos valandos
transliacijų laiką (virš šimto
dolerių). Dargi be to — soleni-
zantas paskelbė, kad panašia su-
ma parems Jaus Tautos Fondą, o
mažesnis sumomis kitus ker-
tinius lietuviškus akmenis.

Juozas Matijošaitis, suvalkie-
tis, virš 20 metų pavyzdinai
ėjęs Gelgaudiškio valsčiaus vir-
šaičio pareigas (kol bolševikai
jį nuo tų pareigų nenušalino)
Amerikon atkeliavo su didžiąja
"dypuku" banga. Jau eile me-
tų gyvena Long Beach mieste,
prie Pacifiko. Dalyvauja ne tik
eile lietuviškų organizacijų,
bet labai aktyvus ir jų parengi-
muose bei vajuose. Skaito ne tik
daug lietuviškų laikraščių — bet
ir knygų. Pensininko laikui lei-
džiant — mėgsta žvejoti Paci-
fike ir jo sugauta šviežia žuvimi
pavašinti draugus.

Gimtadienio sukaktuviniame
minėjime jį gražiai apibūdino
vakaro programos vedėjas St.
Paltus, prie kurio šiltų žodžių su
sveikinimais prisijungė Vl. Ba-
kūnas, dr. Gr. Valančius, L. Rei-
vydas, Simokienė, valandėlės iš-
dininkas J. Mitkus ir kt. Juo-
zui įteikta dovanų ir raštiškų
sveikinimų ne tik nuo radijo va-
landėlės vadovybės bei pobūvio
dalyvių, bet ir iš kitų ir iš toliau
— kuris negalėjo atvykti ir porą
valandų praleisti su solenizantu.
Sveikinimai ir linkėjimai (visų)
— net dr. Valančiaus ir Reivy-
do labai vykusiai persunkti hu-
moru — buvo toki šilti ir širdin-
gi, kad (nestebeėtina) Juozui akis
suvilgė ašara... Už ką jis nuo-
širdžiai visiems padėkojo. Skam-
biai nuaidėjo "ilgiausių metų"
garsai ilgai links Juozo ausyse ir
mūsų (dalyvių) širdyse. Dar
kartą, mielam Juozui, ilgiausių
metų.

Atsiųsta paminėti

MEDICINA. Pasaulio Lietu-
vių Gydytojų Sąjungos žurnal-
as Nr. 1 (46), 1974 — dvylikti
metais. Žurnalą leidžia PLGS,
įsteigta 1913 metais Amerikoje.
Vyr. redaktorius Kazys Pemkus
M. D., gyvenantis Sleepy Hol-
low, Ill. Redakcijos kolegiją su-
daro 14 (du iš jų medicinos stu-
dentai) pasidalinę specialybių
sritimis, pavyzdžiui M. Vygan-
tas — moksliniai straipsniai, Z.
Danilevičius — mokslo ir moks-
lininkai, R. Povilaitis — odo-
natalogija, R. Giniotis — veterina-
rija, V. Šaulys — okupuotos Lie-
tuvos medicina ir t. t.

Žurnalas su apłanka 62 psł.
Tekste yra bent 18 atskirų
straipsnių ir dalykų, gausiai pa-
liustruotas foto nuotraukomis
iš medicinos gyvenimo ir veiklos.
Pirmasis viršelio puslapis pa-
liustruotas dailininkės Vandos
Balukienės meniškų piešinių, pa-
vadintų "Iš ciklo skirto nežino-
mai audėjai, Nr. 7 (akrilika ant
drobės).

Redakcijos žodyje naujasis
vyr. redaktorius Kazys Pemkus,
M. D., padėkojęs savo pirmta-
kams daktarams S. ir M. Bud-
riam ir H. Armanui už jų didelį
darbą ir iniciatyvą duodant Me-
dicinai ne tik formą, bet ir tu-
rinį, savo žodį baigia tokia pa-
straipa:

"Už Tėvynės ribų lietuviai gy-
dytojai susiorganizavo prieš
60 metų. Ypač kai Lietuva ne-
ša sunkią vergijos našą, mūsų
eiles turi būti vis labiau sugre-
tintos. Mes esame laisvėje tam,
kad išlaikytume gyvą laisvės
troškimą savo tautai. Nyku bū-
ty, jei mūsų laisvė būtų trąša
okupuotos Lietuvos vergijai įtei-
sinti, jei mūsų apatija užge-
sintų žibintus kenčiančių bro-
lių ir sesių. Nesame politikai,
bet nesame ir apolitiški. Kiek-
vienas iš mūsų esame savo kras-
to konsulais svetur, pavergtos
tėvynės laisvės šaukliais, kan-
čių liudytojais, paguodos nešė-
jais, vilties puoselėtojais, kovo-
tojais. Žinoma, yra daug leng-

viau būti konformizmo žiurke,
okupanto ar svetimo krašto trą-
ša. Būdami laisvėje be tėvynės,
turime kalbėti ir už esančius tē-
vynėje be laisvės".

Šiame Medicinos numeryje sa-
vo straipsniais dalyvauja: Dr.
K. Pemkus, Dr. M. Vygantas,
Dr. R. Sidrys, Dr. J. Kriaučiū-
nas, Dr. Z. Danilevičius, Dr. R.
Povilaitis, Dr. R. Giniotis, Dr.
A. Paulius ir studentai V. Rui-
bytė ir L. Sidrys, B. Pukeleviči-
ūtė (Paskutinis Birželis), Dr.
V. Tauras. Garbės nariai — Dr.
P. Atkočiūnas, Dr. D. Jasaitis
ir Dr. B. Matulionis; Dr. V. Šau-
lys: Medicina okupuotoje Lie-
tuvoje; toliau įvairūs profesio-
nial reikalai.

JULIJA STROLIA GRAŽIAI PALAIDOTA

Pustrečių metų sirgusi ir bu-
vusi suparalizuota Julija Strolia
mirė praėjusį šeštadienį liepos 13
d., buvo pašarvota Petkaus ko-
plyčioje ir palaidota antradienį
liepos 16 dieną. Jos vyras jau
seniau buvo miręs. Julija buvo
rimta, veikli ir draugiška, pri-
klausė Upytės klubui, Našlių
klubui ir kt. organizacijoms.
Laidotuviams rūpinosi dukte, se-
suo ir kiti giminės.

Atsisveikinti su velione į Pet-
kaus koplyčią prisirinko daug
žmonių. Genovaitei Giedraitie-
nei jausmingai sugiedojus Su-
die, kvietėli, tu brangiausias
ir Neverkit pas kapą ir atlikus
kt. atsisveikinimo tvarką, il-
giausia automobilį virš 30 eilė
nulydėjo velionę į Lietuvių Tau-
tines kapines, kur prie duobės di-
rektorius Petkus velionės gim-
inių vardu padėjo aukotojams
už mišias, už geles, karsto nešė-
jams ir visiems padovams ir
užprašė visus pietų šarkos res-
torane.

R. S.

KIENO REIKALĄ GINA ACLU?

Kovai su plėšikavimu CTA
traukinėliuose ir platformose
naujas Chicago policijos vir-
šininkas Rochford pažadėjo pa-
dauginti policiją miesto geležin-
kelių linijose ir pastebėtus įtar-
tinius valkatas apklausti. Pa-
stebėtas CTA traukinių platfor-
mose ir stotyse stovėjančių ir
dviejų trims traukiniams susto-
jams niekur nevažiuojant bus įta-
riamas ir tardomas. Tai, rodos,
geras būdas nubaidyti šalin va-
gišius, bet štai organizacija, pa-
sivadiniusi Amerikos Civilinių
Laisvių Uniją" (ACLU) užpro-
testavo, kadangi esą didesnė po-
licijos užkalbinamų asmenų ga-
li būti nekalti žmonės ir tokia
policijos akcija galinti būti prieš
konstituciją...

Panašiai buvo San Francisco
mieste, kur juodaukai nužudė 13
baltųjų žmonių ir kai policija,
ieškodama žudikų, pradėjo gat-
vės sustabdyti ir apklausti
į žudikus panašius tipus, įvai-
rūs "civilinių teisių" gynėjai
pradėjo protestuoti.

Rochford pasakė, kad tokie
"protestai" nesustabdydys polici-
jos veiksmų CTA keleiviams
nuo piktadarių apginti.

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE" — TURI GERIAUSIA
PASISEKIMA BIZNYJE

EDWARD LEPPA (C. P. D.)

Gyv. 3910 W. 84 St., Čikagoje

Mirė 1974 m. liepos mėn. 20 dieną, 6 val. vakare, sulaukęs 60 me-
tų amžiaus. Gimė Chicagoje.
Paliko nuilūde: žmona Anne, gim. Makowsky, du sūnus — Ed-
ward Jr., marti Arlene; Peter, marti Melanie; du anūkai — Sharon ir
Brien; brolis Peter su žmona Catherine; sesuo Fausta Pfeiffer.
Priklausė Police Sergeants Association ir St. Jude Lygai.
Kūnas bus pašarvotas pirmadienį 5 val. popiet C. Lack-Lackawicz
koplyčioje, 2424 W. 69th Street, Čikagoje.
Trečiadienį, liepos 24 dieną 9 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į
Sv. Panelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulingų pa-
maldu bus laidojamas Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. Edward Leppa giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai
kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą
ir atsisveikinimą.

Nuiliūdė lieka:

Žmona, sūnus, sesuo, brolis, marčios, anūkai.

Informacijai telef. YA 7-1911.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Dievas priešinasi išdidėjimui, bet nuolankiesiems teikia malonę.
Pasiduokite tad Dievui". — Jok. 4:6, 7.

Belaukdami pažadėtos garbės, kuomet pažinsime Viešpatį, kaip jis mus
pažįsta, neužmirškime, kad turime pasiduoti keičiančiai Kristaus mokyklos
įtakai, nes kitaip esant būsimė atmeti. Matydamos galimybę prarasti di-
dyj atlyginimą apaštalas pasakė: "Taigi stenkimės įeiti į aną atilsi, kad
niekas nenupultų". Pasidavimas puikybėi ar kitokiems netikusiems troški-
mams yra labai pavojingas gyvyj akmenų prirengimui. Jei kas užsiima
gincais, pavydėjimu, neapykanta, įtarimais, klūčių atradinėjimu ar t. p.,
tas neturi Kristaus dvasios ir dėlto "nėra jė". Kristaus dvasia, jo nusista-
tymas, yra nuolankumas ir paklusnumas.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite
nemokamai, jei paršysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telefonai: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonai: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai

MAZEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENTAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Telefonai: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonai: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANCE

PATARNAVI-

MAS DIENA

IR NAKTLI

★

TURIME

KOPLYČIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

Virginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RDOIKAS

3354 So. HASTED STREET

Phone: YArds 7-1911

DVIRAČIŲ VAGYSTES

Dviračių vagystės Chicagoje ir priemiestiuose virto tikra epidemija ir vis dar tebedaugėja.

Nuo šių metų pradžios vien Cook apskrityje jau pavogta 8,200 dviračių ir policija tvirtina, kad iki šių metų galo bus pavogta iki 16,000.

Chicago priemiestiuose pavogta daugiau kaip 1,500 dviračių, o pačiame mieste apie 6,700.

Praeitais metais mieste buvo pavogta 12,350 dviračių, o priemiestiuose 2,551 — viso 11,901. Siūniet „laukiama“ kad bus pavogta daugiau kaip 13,000 pačiame mieste ir daugiau kaip 3,000 priemiestiuose.

Viso Cook apskrityje yra apie pusantro milijono dviračių, daugiausiai pačiame Chicago mieste.

Tokios vagysčių epidemijos priežastis policija aiškina didėjančių dviračių populiarumu ir daugjančiomis piktadarysčių ratomis. Dviračių vagystės yra lyg kokia kriminalo mokykla, kadangi dviračius dažniausiai pavagia vaikai ir nepilnametė.

Pernai policija pardavė iš varžytinių daugiau kaip 5,000 dviračių, kadangi nepavyko surasti jų savininkų.

Daugiausia dviračių pavagiama liepos, rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais. Dviračiai pavagiami daugiausia parkuose, paplūdimiuose ir krautuvėse.

Kaip savo dviratį apsaugoti nuo vagysčių? Pirmiausia, perkant dviratį reikia tuo pačiu metu nusipirkti ir tvirtą kieta metalo grandinę su spyňa, pa-

statant prirakinti prie kokio solidaus daikto, ir savo dviratį užregistruoti policijoje.

Vagių medžioklė CTA traukinėlių platformose

Chicago policijos superintendantas Rochfordo pranešimu žymiai padidinta policijos sargyba CTA traukinėliuose ir jų stotyse bei platformose. Bus sekami ir apklausinėjami įtartinai tipai, kurie be tiklo sukaliuojasi stotyse ir platformose ir tokie, kurie pasilieka dvieji ar trys traukinėlius praėjus.

Policijos žiniomis praėjusiais 1973 metais CTA linijose (traukinėliuose) buvo apiplėšti 653 žmonės, o per pirmuosius šešis šių metų mėnesius CTA traukinėliuose ir stotyse jau padaryta 443 sunkesni nusikaltimai.

Praeitais metais CTA policija padarė 29,100 areštų, bet daugiausia dėl mažesnių priežasčių, pavyzdžiui 17,000 už stoviniavimą be tiklo, 4,500 už draudžiamo laiko nepaisymą, 5,000 už netvarkingą elgesį ir panašius kitokius „mažmožius“.

TRUMPAI

— Debora M. Kudukis, Mary P. Pranaitis, Nancy A. Shermulis, ir Cynthia M. Dergentis iš Chicago pietvakarių baigė Illinois State universitetą.

— Romas Augaitis, Dan. Liutikas, Jonas Naujokas ir Marcelinas Kilas iš Marquette Parko apylinkės gavo Amerikos pilietybę.

— Andrius Barakauskas iš Marquette Parko apylinkės baigė Illinois universitetą Circle campus bakalauro laipsniu.

— Mikalina Menčiūtė ir Roxanne Yociūtė dalyvauja muzikinio veikalo No, No Nannette ištraukose bendroje muzikos mozaikoje „New Frontiers“, kuri bus išpildoma Ford City Prekybos centre liepos 22 ir 23 d. 6:30 val. vak. dalyvaujant virš 1000 dainininkų ir muzikantų iš įvairių aukšt. mokyklų. Įėjimas laisvas ir nemokamas.

— Euphrosine Mikužytė, SLA išdėdinti ir buv. Chicago Lietuvos Tarybos pirmininkė, dabar gyvena Chicagoje, šiaurinėje miesto apylinkėje. Pratekdama prenumeratą, ji atsiuntė 6 dol. vaji. Vajaus komisija nuširdžiai dėkoja.

— Frank Stanionis, lietuviškos veiklos veteranas iš Wheaton, Ill., atsiuntė tokį laišką: „Kaip greitai laikas bėga. Naujienas pradėjau skaityti nuo pirmo numerio, o štai jau 60 m. sukaktis... Siunčiu jums gerus linkėjimus, kad tvirti būtume ir laikykitės tvirtai, kaip laikotės prieš Lietuvos okupantus ir visus lietuvių prieštus. Taip pat sveikinu visus skaitytojus — naujienėlius, kurie remia ir platina Naujienas. Gaila, aš iki šiol negaliu surasti naujo skaitytojo, nes aplinkui nėra lietuvių. Siunčiu vajiui nors 6 dol. Lai jūs gyvuojate visų lietuvių gerovei“. Naujienų vadovybė nuširdžiai dėkoja už sveikinimus, gerus linkėjimus ir už dovaną.

— Chicago miesto kolegijų vadovybė praneša, kad rugsėjo 3 d. prasidės įvairių specialybių bei pasitobulinimo kursai vakarais suaugusiems 17 aukštesniųjų miesto mokyklų. Informacijos apie kursus, specialybes bei artimiausią mokyklą yra gaunamos tel. 624-7300. Juose galima įsigyti aukšt. mokyklos baigimo pažymėjimus. Į kursus bei kolegijas kviečiami taip pat pensijos amžiaus asmenys.

— Ponja M. Blažienė, padedama dr. A. ir ponios G. Kudirkų, taip pat S. Abramikienės, R. Ardickienės, T. Danilevičienės, B. Sadauskienės, M. Užgirišienės, B. Žilinskienės ir kitų ponių, suorganizavo lietuvių tautinio meno bei buities parodėlę Illinois sostinė Springfieldo Sherman priemiestyje laike tautinių grupių šventės liepos 5-7 d. To festivalio rengėjai ir svečiai turėjo progos gerėtis lietuvių tautodaile, o Rasa Ardytė iš Blumingtono laimėjo 1-mą vietą tautinės aprangos varžybose.

— Las Hot Springs Skyrius ruošia gegužės A. Bertolio rezidenciją, 417 Cottonwood Dr., Hot Springs, Ark., rugpjūčio 4 d. 1 val.

— Algirdas Budreckas su žmona išvyko atostogų į Kneipp Springs, Rome City, Ind. Kartu ten išvyko jo uošvė ponja Eugenija Bartkuvienė.

— Las Hot Springs Skyrius ruošia gegužės A. Bertolio rezidenciją, 417 Cottonwood Dr., Hot Springs, Ark., rugpjūčio 4 d. 1 val.

— Algirdas Budreckas su žmona išvyko atostogų į Kneipp Springs, Rome City, Ind. Kartu ten išvyko jo uošvė ponja Eugenija Bartkuvienė.

— Rašomosios maž. visom kalbom ir gaidom, visuose modeliuose gaunamos Chicagoje: diena LU 5-9500, ir vakarais pas A. Daugirdą tel. 476-7399 arba tiesiai iš SPARTA Savininko: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731. (Pr).

— Kas žlugdė ir žlugdo lietuvių tautą. Tai naujai išėjusios A. D. Kizlio Kizlaičio 127 puslapių knygos pavadinimas. Jos kaina \$2.25. Autorius, recenzuodamas V. Žemaičio vandenvaržius ir pilikalius, gvilenda istorinius ir šių dienų lietuvių tautinės savijūdės aspektus. Nurodo būdus, kaip išsilaikinti iš užgožusios svetimųjų dvasinės vergijos ir medžiaginio išnaudojimo.

NAUJIEŅOSE galima gauti tik po vieną knygos egzempliorių, atsiuntus nurodytą sumai čekį tokiu adresu: NAUJIEŅOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

COMPUTER OPERATOR PROGRAMMER II

ONPENINGS FOR PERSONS DESIRING EXPERIENCE AND CAREER DEVELOPMENT.
COMPUTER OPERATOR
Opportunity to run on-line system. Presently operating off of a 370/135 DOS/VS Computer System. Experience required to head up day shift. This position offers a challenging future.

PROGRAMMER II
1 to 3 years experience preferred in BAL or COBOL installation. Presently operating a 370/135 DOS/VS System. Teleprocessing on line. Wide variety of applications: Judicial, Financial, Utilities, Large Billings and Receivable Systems. Annual salary range: \$9,800 - \$13,000.

Excellent Employee Fringe Benefits Include: Hospitalization; Life Insurance, Retirement Program, Paid Holidays, Paid Vacations and others.
CALL 689-6655 OR SEND RESUME TO:
DEPARTMENT OF MANAGEMENT SERVICES
18 NORTH COUNTY ST. WAUKEGAN, ILL. 60085

ELECTRONIC ASSEMBLERS

1st SHIFT 7:30 TO 4:00
Full time help needed for light electronic assembly job. Will train you if not experienced. Good pay, excellent benefits including health insurance and profit sharing. Pleasant working conditions.
Call TOM BARTELSON
634-0600

EDAX INTERNATIONAL
PRAIRIE VIEW
An equal opportunity employer

CREW MANAGERS
17 and older to supervise boys and girls in north suburban area. High earning potential. Own car necessary.
Call after 4 P. M.
677-6790.

BANK TELLER
PROOF OPERATOR
Full time permanent employment. Excellent fringe benefits.
Call Miss GRIM 673-2500
FIRST NATIONAL BANK OF SKOKIE
8001 LINCOLN AVE.
SKOKIE

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

HOUSEWIVES
CAN EARN
\$3 HR. FROM HOME
Fill Orders in Your Spare Time — Full Time. Sealed party hose 2 pr. 99. We Supply Everything. Children no problem. No Exp. nec. Comm. Established 1936.
WA 2-4103
DOWNTOWN

RENTING IN GENERAL
Nuomos
CICERO — Išnuomojamas 6 kambarių butas 1-mame aukšte. Pageidaujame suaugusių. 1338 S. 49th Ave. Skambinti 656-6889.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos
BICYCLE DEALERSHIPS available
Nr. 1 rated, complete inventory, location etc. \$3,995. For details call Mr. DREW 449-0400.

Pasakyti tiesiai laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtiniausias uždavinys. Dėl tiesos ir teisybės Naujienos niekuomet nebijojo ir nebijo konfrontacijos, nors dabar daug kas nori įvesti madą, kad bendradarbiavimas su sovietais yra patriotinis aktas, paliekant su jais konfrontaciją pavergtiesiems... Naujienos buvo ir yra už demokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupacijos tolerantių ir palikti įvairių tipų bendradarbių tojus visiškai laisvėje. Todėl šio pasimetimo ir iliuzijų politikos laikotarpio Naujienos yra būtinos kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio jubiliejiniais metais padvigubinti skaitytojus. (Pr).

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

NURSES • R. N.s
L. P. N.s • Full Time
Complete paid in service benefit program. Evening and night differential. Contact Director of Nursing: MR. KENNETH OPP
647-9875 Or Apply At: GROSS POINT MANOR
6601 W. TOUHY (At Harts Rd.). NILES

RECEPTIONIST TO
HELP KIDS
\$575
You must like children to be a receptionist for this adoption agency dedicated to helping unfortunate kids. No experience necessary, just bring charm, poise and moderate typing. HSG. Drop in or call
KAREN SMITH
THE PLACEMENT CENTER
372-3500
6 W. RANDOLPH 2nd Floor

CLERK-TYPIST
AD AGENCY
\$140
Loop Ad Agency needs someone to handle client billing, typing, and variety of duties in the media dept. Type 45 WPM. Good with detail. Call GUS LAMBROS at 372-0187. THAT GIRL PERSONNEL
77 W. WASHINGTON Suite 525 No Fee No Contract
A Licensed Employment Agency Member IEA-NEA.

FOR BUSINESS WOMAN
Dependable woman needed, one day per week steady. Chicago north side. General housework. References. Good pay. Good transportation. 736-3833 days or 283-8411 Evenings and weekends.

EXPERIENCED
DENTAL ASSISTANT
Full or part time. FOR LOOP SPECIALTY PRACTICE
Salary open. 332-3130

EXPERIENCED FITTERS
Full or part time for sales floor work. Apply in person or call after 12 noon.
WM. A. LEWIS
HILLSIDE SHOPPING CENTER
HILLSIDE, ILLINOIS
CHICAGO No. CO 1-2622
SUBURBAN No. 449-8800
OR
1330 WINSTON PLAZA
MELROSE PARK, ILL.
CHICAGO No. 261-3000
SUBURBAN No. 681-1130

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI DEMOKRATINĮ
DIENRASTĮ "NAUJIEŅAS"

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

COMPUTER OPERATOR PROGRAMMER II

ONPENINGS FOR PERSONS DESIRING EXPERIENCE AND CAREER DEVELOPMENT.
COMPUTER OPERATOR
Opportunity to run on-line system. Presently operating off of a 370/135 DOS/VS Computer System. Experience required to head up day shift. This position offers a challenging future.

PROGRAMMER II
1 to 3 years experience preferred in BAL or COBOL installation. Presently operating a 370/135 DOS/VS System. Teleprocessing on line. Wide variety of applications: Judicial, Financial, Utilities, Large Billings and Receivable Systems. Annual salary range: \$9,800 - \$13,000.

Excellent Employee Fringe Benefits Include: Hospitalization; Life Insurance, Retirement Program, Paid Holidays, Paid Vacations and others.
CALL 689-6655 OR SEND RESUME TO:
DEPARTMENT OF MANAGEMENT SERVICES
18 NORTH COUNTY ST. WAUKEGAN, ILL. 60085

ELECTRONIC ASSEMBLERS

1st SHIFT 7:30 TO 4:00
Full time help needed for light electronic assembly job. Will train you if not experienced. Good pay, excellent benefits including health insurance and profit sharing. Pleasant working conditions.
Call TOM BARTELSON
634-0600

EDAX INTERNATIONAL
PRAIRIE VIEW
An equal opportunity employer

CREW MANAGERS
17 and older to supervise boys and girls in north suburban area. High earning potential. Own car necessary.
Call after 4 P. M.
677-6790.

BANK TELLER
PROOF OPERATOR
Full time permanent employment. Excellent fringe benefits.
Call Miss GRIM 673-2500
FIRST NATIONAL BANK OF SKOKIE
8001 LINCOLN AVE.
SKOKIE

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

HOUSEWIVES
CAN EARN
\$3 HR. FROM HOME
Fill Orders in Your Spare Time — Full Time. Sealed party hose 2 pr. 99. We Supply Everything. Children no problem. No Exp. nec. Comm. Established 1936.
WA 2-4103
DOWNTOWN

RENTING IN GENERAL
Nuomos
CICERO — Išnuomojamas 6 kambarių butas 1-mame aukšte. Pageidaujame suaugusių. 1338 S. 49th Ave. Skambinti 656-6889.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos
BICYCLE DEALERSHIPS available
Nr. 1 rated, complete inventory, location etc. \$3,995. For details call Mr. DREW 449-0400.

Pasakyti tiesiai laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtiniausias uždavinys. Dėl tiesos ir teisybės Naujienos niekuomet nebijojo ir nebijo konfrontacijos, nors dabar daug kas nori įvesti madą, kad bendradarbiavimas su sovietais yra patriotinis aktas, paliekant su jais konfrontaciją pavergtiesiems... Naujienos buvo ir yra už demokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupacijos tolerantių ir palikti įvairių tipų bendradarbių tojus visiškai laisvėje. Todėl šio pasimetimo ir iliuzijų politikos laikotarpio Naujienos yra būtinos kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio jubiliejiniais metais padvigubinti skaitytojus. (Pr).

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkių Reikia

NURSES • R. N.s
L. P. N.s • Full Time
Complete paid in service benefit program. Evening and night differential. Contact Director of Nursing: MR. KENNETH OPP
647-9875 Or Apply At: GROSS POINT MANOR
6601 W. TOUHY (At Harts Rd.). NILES

RECEPTIONIST TO
HELP KIDS
\$575
You must like children to be a receptionist for this adoption agency dedicated to helping unfortunate kids. No experience necessary, just bring charm, poise and moderate typing. HSG. Drop in or call
KAREN SMITH
THE PLACEMENT CENTER
372-3500
6 W. RANDOLPH 2nd Floor

CLERK-TYPIST
AD AGENCY
\$140
Loop Ad Agency needs someone to handle client billing, typing, and variety of duties in the media dept. Type 45 WPM. Good with detail. Call GUS LAMBROS at 372-0187. THAT GIRL PERSONNEL
77 W. WASHINGTON Suite 525 No Fee No Contract
A Licensed Employment Agency Member IEA-NEA.

FOR BUSINESS WOMAN
Dependable woman needed, one day per week steady. Chicago north side. General housework. References. Good pay. Good transportation. 736-3833 days or 283-8411 Evenings and weekends.

EXPERIENCED
DENTAL ASSISTANT
Full or part time. FOR LOOP SPECIALTY PRACTICE
Salary open. 332-3130

EXPERIENCED FITTERS
Full or part time for sales floor work. Apply in person or call after 12 noon.
WM. A. LEWIS
HILLSIDE SHOPPING CENTER
HILLSIDE, ILLINOIS
CHICAGO No. CO 1-2622
SUBURBAN No. 449-8800
OR
1330 WINSTON PLAZA
MELROSE PARK, ILL.
CHICAGO No. 261-3000
SUBURBAN No. 681-1130

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI DEMOKRATINĮ
DIENRASTĮ "NAUJIEŅAS"

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAIS
IR ŽEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS -
NOTARIATAS - VERTIMAI
VISU RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS. 5 kamb. butas, 63 ir Whipple. Retas parkinis nebrangiai.
2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIS. Svarus, geras, teisinga kaina. Marquette Park. Puiki progą lietuviui.
4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parko apyl. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti parkimą.
PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parko centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY
Tel. 436-7878
2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

METAL CABINET GRINDERS
EXPERIENCED — FULL TIME JOB
Good pay and benefits.
SIMPLEX SYSTEM CONTROL
1235 So. CAMPBELL
421-7700
Ask for JOHN PALMER

WANTED CONTAINER REPAIRMAN
with Welding experience. Call 927-5812
between 9 A. M. and 5 P. M.

AMBULANCE ATTENDANT
EXPERIENCED
AMBULANCE ATTENDANT
WANTED.
Call 383-0634

ROAD DRIVERS
WANTED
To Drive Co. Equip. with in a 300 MI. radius. Class D license necessary. Must have a minimum of 3 Yrs. tractor trailer exper.
CALL 842-3500

DESK CLERK — HOTEL
Elderly man experienced, switchboard, hours 4-12 midnight, good pay with room.
BR 8-8600
Equal opportunity employer.

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

BALTIC APTS. CONDOMINIUMS
506-71 Ave., St. Pete Beach, Fla. 33706. 1 and 2 bedroom apts. Beautiful, modern de luxe. Near beach, stores, and transportation. Small complex. low maintenance fee. Adults, no pets. Brokers invited. \$24,500 and up. Tel. (813) 360-8766.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69TH STREET
Tel.: Rpublic 7-1941

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

Didžiausias kailių pasirinkimas
pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje
NORMANA BURŠTEINA
Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public.
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto 420000 ir liudijami vertimai, pilnoms pilietybės pareiškimai, ir kitoki blankai.

D. MESIO
62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$104 metams automobilio Liability apdraudimas.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

Siuntiniai į Lietuvą
ir kitus kraštus
P. NEDZINKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63RD ST., CHICAGO
Teief. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS
Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityusių darbininkų. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5888
Ancietas Garbauskas, sav.